

revija Zveze tabornikov Slovenije

tabor

november 2016, letnik LXI

Tiskovina
Postojna, plačana pripostji 1102, Ljubljana

Kraške jame
Risanje po lesu

ZTS in Evropska
skavtska regija

TABORNIKI

Glavna in odgovorna urednica

Nina Medved (revija.tabor@taborniki.si)

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Petra Grmek (petra.grmek@taborniki.si)

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Zala Šmid (zala.smid@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Miha Bejek, Jaka Bevk,
Eva Bolha, Vesna Bitenc, Gašper Cerar,
Borut Cerkvenič, Petra Bregant, Teja Čas,
Tea Derguti, Mojca Galun, Tomaž Horvat,
Martin Justin, Primož Kolman,
Frane Merela, Katarina Miklavec,
Jona Mirnik, Urša Može, Boris Mrak,
Anja Novljan, Živa Novljan, Tadej Pugelj,
Lucija Rojko, Tadeja Rome, Tomaž Sterniša,
Zala Šmid, Domen Sverko, Blaž Zupančič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6950 izvodov

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze tabornikov Slovenije s poravnano letno članarino. Članarina in prejemanje revije sta vezana na koledarsko leto (januar-december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127

Novembrski jagodni izbor

Barviti jesenski dnevi so nas v uredništvu Tabora navdihnili na različne načine. Vedno pogostejši bodo popoldnevi, ko se bomo pred mrazom in mrakom skrivali v notranjih prostorih in iskali načine, kako zapolniti čas. Zakaj ne z **ustvarjalnostjo**: risanjem po lesu ali učenjem novih načinov vozlanja, četudi zato, da si z okrasnimi vozli okrasimo torbo ali sobo? Pišemo tudi o **priložnostih za aktivno delovanje**. O tem, kako smo zagnano negovali gozdove v akciji Gremo v naravo in kako se zlet ZTS 2017 ponuja kot izvrstna priložnost za motiviranje PP-jev in vzpostavitev dobre prakse na področju podpiranja zdravega življenjskega sloga. Pa o grozljivem gostu, nihilizmu, ki je pogost sopotnik mladih v 21. stoletju. No, tega gosta gotovo ne bomo povabili v projekt TAPOS, za katerega upamo, da bo mlade tabornike uspešno podprl v iskanju njihove življenjske poti in poslanstva. Navsezadnje ugotavljamo tudi, kako pomembno je **povezovanje** - in gotovo ne samo mreženje v poklicnem smislu, ampak povezovanje v Evropsko skavtsko regijo, ter kako čudovito skupnost imamo taborniki v Sloveniji. Ne verjamete? Potem pokukajte v intervju.

Odličen november vam želim v imenu Taborovih avtorjev!

Nina Medved,
urednica revije Tabor

Zgodba z naslovnice

Avtor fotografije: Rok Srša

Pravljичno jesenovanje

Resevna pri Šentjurju, oktober 2016

Taborniki Rodu Lilijski grič Pesje smo se potepali na Resevni pri Šentjurju, kjer smo imeli pravljичno jesenovanje, kajti tema je bila Sneguljčica in sedem palčkov. Fotografija je nastala na delavnici, kjer so si taborniki izdelovali Sneguljčičine krone in klobuke palčkov ter jih krasili z naravnimi materiali. Opazil sem, da si je Eva že naredila svojo krono in jo hotel na skrivaj fotografirati, vendar me je ravno v tistem trenutku pogledala in se nasmejala.

Aktualno

- 4 Novice / Od graščakov do novih vodnikov in Pogumni taborniki
- 5 Novice / Znanilci jeseni
- 6 Novice / Za vsakogar nekaj
- 7 Novice / Taborniške predstavitve in posveti

Igra

- 8 Veščine / Kraške jame

Dogodivščina

- 12 Veščine / Kako deluje drevo?
- 14 Naredi sam / Risanje po lesu
- 16 Zavozlano / Prusikov in francoski voz

Raziskovanje

- 17 Orientacija / Kaj je generalizacija?

- 18 Kosobrinovi pripravki / Rumeni dren
- 19 Z ognjišča / Kremna rižota z gobami
- 20 Varno v naravo / Klic v sili
- 21 Astronomija / Zvezdne karte

- 22 Taborniška skrinja / Vozli z zgodbo

Aktualno

- 24 Tema meseca / ZTS in Evropska skavtska regija
- 28 Intervju / Rok Manfreda
- 30 Strokovno / Ali je kajenje tobaka in pitje alkohola sprejemljivo?

- 32 Mnenje / Zlet kot priložnost za krepitev zdravega življenjskega sloga
- 33 Stran vodstva ZTS
- 34 Mednarodno / Srečanje SEE in Mednarodne akcije
- 35 Aktualno / Eno službo, prosim!
- 36 Aktualno / Ko si del narave
- 38 Od rodov / TOTeM
- 39 Od rodov / Medvoški taborniki pri čebelarju
- 40 Od rodov / Dobrodošlica taborniškemu letu in Taborniški družinski dan

- 41 Od rodov / Izlet na Bled in Korak na korak - pohod
- 42 Od rodov / Jesenska MČ dogodivščina in Jamboree na radijskih valovih

Razvedrilo

- 43 Strip o Lisjakih / Lisjaki izdelujejo ptičje hišice
- 44 Knjigožer in filmoljub / Grozljivi gost
- 45 Pesmarica / I believe in love

Aktualno

- 46 Koledar akcij

Pisana jesen

Čarovnice, kostanji, novosti v rodovih ... Jesen, pisana kot gozdovi, ki smo jih negovali v akciji Gremo v naravo!

Oktober je 14 tabornikov, ki so obiskali različne taborniške tečaje, uspešno **zagovarjalo projekte**. Vsem iskreno čestitamo! V Gozdni šoli je potekalo srečanje **neformalne skavtske regije SEE**, v kateri delujemo slovenski taborniki. Odvila sta se **JOTA in JOTI**, globalna skavtska zleta, ki potekata prek radijskih valov oz. spletnih omrežij. Tako je Rod Veseli veter Murska Sobota s pomočjo radioamaterjev uspešno vzpostavil stik s tujimi državami. Ekipa **Zleta 2017** je predstavila akcijo na Koroškem in Dolenjskem, mnoge obiske bodo še opravili. Ne pozabite si ogledati promocijskega filmčka! V akciji **Gremo v naravo** je 420 udeležencev pod vodstvom predstavnikov Zavoda za gozdove Slovenije negovalo gozd in preživelo sproščen trenutek v naravi. Več o teh akcijah lahko preberete v drugem delu revije. **Strokovni službi ZTS** sta se pridružila **Blaž Zupančič** kot vodja projekta TAPOS in naša urednica revije **Nina Medved** kot projektna sodelavka. Želimo jima obilico zagona pri delu!

Jesenovanje GG+ Koroške zveze tabornikov sta popestrila JOTA in obisk Inori z Japonske, s katero so izdelovali origamije.
Foto: Arhiv KZT

Pogumni taborniki

V Rodu mlinskih kamnov Radomlje so za noč čarovnic prejeli vabilo na Bradavičarkin filmski večer, **Rod Ukročena reka Maribor** se je podal na progo strahov, **Rod Kranjskega jegliča Spodnja Idrija** je na čajanki s starši izrezoval buče in lovil čarovnika, na rajanju **Rodu belega konja Slovenske Konjice** so v temi iskali zaklad in se sladkali s čarovničnimi prsti. Z vodovimi ustvarjalnimi delavnicami so praznovali v **Rodu jadranskih stražarjev Izola** in halloween zabava je razveselila **Rod Pusti grad Šoštanj**.

Od graščakov do novih vodnikov

Celjski grad je zavzelo 47 ekip, ki so se udeležile tekmovanja **GROF**. Organizatorji iz Rodu II. grupe odredov Celje so jih presenetili z našitki, ki se svetijo v temi! Na **Zlati puščici** v organizaciji Rodu Tršati tur Ljubljana se je pomerilo skoraj 100 taborniških lokostrelcev. Potekala je tudi **Fotoorientacija** Mestne zveze tabornikov Ljubljana.

Člani neformalne **Koroške zveze tabornikov** so si na programskem forumu zadali nove cilje. Taborniki v Cerknem so gostili srečanje **Severnoprimorskega območja**: GG-ji so iskali zaklad, izvajali kemijske in fizikalne eksperimente, potekala je tudi delavnica o komunikaciji, izobraževanje za MČ vodnike in delavnica o delu z otroki s posebnimi potrebami. Mafijski mentorji so urili vodnike na **Celjsko-zasavskem območju**, ti pa so svoje veščine preizkušali tudi na mladih tabornikih. Vodniški tečaj **Pomurja in Podravja (PoPo)** je potekal na Šmartnem na Pohorju, kjer so se taborniki preobrazili v klene Galce. Vsem novim vodnikom želimo uspešno delo!

27 članov ekipe za zaščito in reševanje MZT Ljubljana se je udeležilo usposabljanja za postavitev in vodenje zasilnih prebivališč. Foto: Aljaž Peček

Korajža sporoča: Rok za oddajo prispevkov za decembrsko številko je u četrtek, **24. novembra!**

Rod jadranskih stražatjev izšla je s 60 člani na pikniku barval buče in čaral koktajle. Foto: Katja Plahuta

Znanilci jeseni

Rod II. grupe odredov Celje je v mestnem gozdu z MČ-ji klical skrivnostno bitje Jesenovanjko, GG-ji so se znebili zlobnega duha in vsi za nagrado pomalicali kostanje. Kostanjev piknik z delavnicami je za člane pripravil Rod Zelena Rogla Zreče, starše in sokrajane je na piknik povabil Rod Topli vrelec Topolšica. Taboriški ples v strašljivih kostumih je sledil pikniku Rodu Severni kurir Slovenj Gradec, Rod Lilijski grič Pesje je dan zavil v temo Ledene dobe in Rod upornega plamena Mengeš je s kostanjem polepšal dan otrok v vrtcu. Kostanji so krasili prve akcije Rodu srebrnih krtov Idrija, Rodu aragonitnih ježkov Cerčno in mnogih drugih.

Rod Stane Žagar - mlajši Kranj je z MČ-ji jesenoval na Joštu in z GG-ji v Vnanjih Goricah. Rod Bičkova skala Ljubljana je v Zapotoku z MČ-ji spoznaval koristnost šotorke, na Paškem Kozjaku pa orientacijske spretnosti z GG-ji in PP-ji. Na GG jesenovanje so člani Rodu sivih jelš Trebnje šli peš, na Mačkovcu pa so GG-ji Rodu Enajsta šola Vrhnika naredili maketo domišljjskega tabora in izrezovali buče. GG-ji Rodu zelenega Žirka Žiri so na bivaku pripravili golaž in perutničke na ognjišču z zaščito proti podtalnemu požaru! Gibalne sposobnosti so preverili na jesenovanju Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka in ustvarjali z jesenskim listjem. V Srednji vasi v Bohinju so podelili pripravniške rutice in pripravili fear factor za pogumne jesenovalce Rodu zelene sreče Železniki. V Leskovi dolini so postavljali bivališča iz naravnih materialov ter kradli rutke člani Rodu Jezerska ščuka Cerknica, na Pokljuki pa izdajali časopis Tisoč in ena novica ter pripravili gledališko predstavo v Rodu Louis Adamič Grosuplje. Rod dveh rek Medvode je spoznal Rakov Škocjan in kraške pojave.

V strašljive tone so jesenovanje na Pokljuki ovili člani Rodu stražnih ognjev Kranj, Rod črnega mrava Ljubljana si je za navdih vzel grozljivke. V Rodu Lilijski grič Pesje so na Resevni v Šentjurju dobili obisk Sneguljčice in 7 palčkov ter prejeli spominske ščipalke. V Črnem dolu je potekala jadrnalna šola Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica, ki jo je vodila posadka Marije Židane. Na Lipoglavu so mladi detektivi Rodu Samorastniki Ljubljana raziskovali gnusen zločin, v pokemone pa so se prelevili jesenovalci Rodu bistriških gamsov Kamnik. GG-ji Rodu Srnjak Logatec so se preizkusili v vlogi pastirjev in zeliščarjev! Člani Rodu Mladi bori Ajdovščina so obiskali Kovkavičarko, z MČ-ji je čaral tudi Rod soških

Olimpijske igre so se odvile na jesenovanju MČ-jev Rodu koroških jeklarjev Ravne na Koroškem. Foto: Tinkara Ošlovnik

mejašev Nova Gorica. Jesenovala sta še Rod skalnih taborov Domžale in Rod zelenega Jošta Kranj, z mini taborjenjem je Rod belega konja Slovenske Konjice pripravil dobrodošlico novim članom, na taboriškem vikendu so bivake postavljali člani Rodu gorjanskih tabornikov Novo mesto.

Rod Topli vrelec Topolšica je dva dni taboril kar v domačem kraju. Foto: Nuša Božič

Za vsakogar nekaj

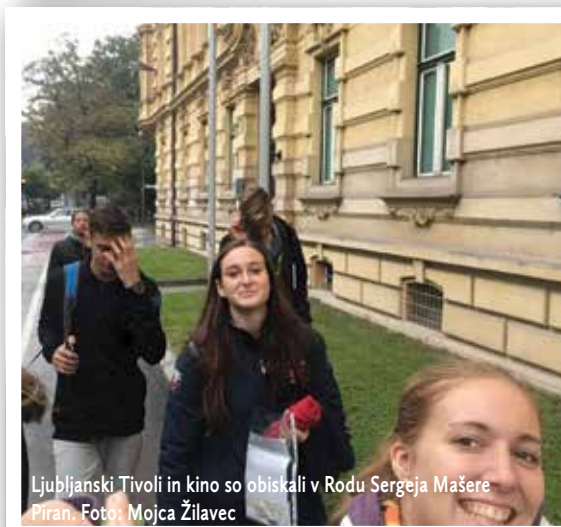
Rod Sotočje Nazarje je odrinil na Laze s planinskim krožkom, člani **Rodu Jezerska ščuka Cerknica** na Slivnico, **Rod snežniških ruševcev** na Kozlek. PP-ji **Rodu kraških viharnikov Postojna** so v Ljubljani iskali izhod iz Labyrinth, lokalnega čebelarja pa z obiskom razveselili **medvoški taborniki**. Grče in RR-i **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka** so šli v Mostar!

Tekmovalni duh ni redak: **kranjski Stražni ognji** so pripravili Golažijado, kjer so ekipe tekmoval v kuhanju golaža, lovu na lisico, lokostrelstvu in drugem. Čekpojnt igro so igrali **žirovski taborniki**, z opravljanjem nalog so pridobivali točke. V Železnikih je **Rod zelene sreče** pripravil orientacijski lov na pokemone. Letos bodo vsak mesec spoznali drug taborniški zakon in zanj v posebno knjižico prilepili nalepko! Prvi letošnji modul orientacije za devetošolce in tekmovanje GG lige so pripravili v **Rodu Jezerski zmaj Velenje**. MČ-ji njihove čete Pojoče travice so se oktobra urili v postavljanju ognjišča za kuhanje pudinga.

Delo je klicalo: **Rašiški rod Šmartno** je na dveh akcijah zravnal cesto s peskom ter našagal drva za zimo, v Mirtovičih pa so tla tabornega prostora ravnali člani ljubljanske **Bičkove skale**. Vaje reševanja v primeru potresa so se s katoliškimi skavti udeležili taborniki **Rodu svobodnega Kamnitnika** in slovenjegraški **Rod Severni kurir** je na državnem preverjanju prve pomoči pripravil predstavitev enote za postavljanje zasilnih prebivališč, ogledali so si primer reševanja v neurju, prizorišče čelnega trčenja avtomobila in drugo.

Hišo eksperimentov je obiskal Rod Enajsta šola Vrhnika.
Foto: Petra Jelovšek

Ljubljanski Tivoli in kino so obiskali v Rodu Sergeja Mašere Piran. Foto: Mojca Žilavec

Praznik občine Kočevje je zaživel s taborniškimi delavnicami o veččinah in z igrami Rodu svobodnega risa.
Foto: Arhiv RSR Kočevje

Pripravili smo družinske akcije: **Rod svobodnega risa Kočevje** je z murni ustvarjal na temo jeseni, z MČ-ji prepoznaval gozdne liste in plodove ter šel na nočni sprehod s svetilkami po gozdni učni poti. Dobili so tudi obisk tatov, ki jim ne dajo miru. **Rod soških mejašev Nova Gorica** je imel tako uspešno srečanje murenčkov, da so si izprosili še udeležbo na MČ akcijah! Gozdozniki **Rodu Mrzli studenec Mislinja** so vadili signalizacijo in orientacijo. Med PP-je so prestopili v **Rodu sivih jelš Trebnje**, na pohodu srečali lisico in ribo, a za večerjo spekli le ribo. Na PP srečanju **Rodu Podkovani krap Ljubljana** so poslušali o izkušnji z Roverwaya ter pekli pice, oktobra so iskali sneg na Zvohu, Rok pa jim je povedal, kako je bilo v Ameriki.

Bivanje v divjini so na Robinzerščini vadili ljubljanski **Sivi volki**, v akciji Manj sveč za manj grobov so sodelovali člani **Rodu Polde Eberl-Jamski**.

Taborniške predstavitve in posveti

Na Žuru pod goro so se s šotorko in piramido najmlajšim šolarjem predstavili **taborniki Rodu belega konja**. Na OŠ Brezno, kjer imajo nov vod, so se predstavili **Koroški jeklarji**. Šotor za pobeg so na stičišču nevladnih organizacij pripravili v **Rodu Louis Adamič Grosuplje**, ajanje in orientacijo na dnevu odprtih vrat Centra za zaščito in reševanje pa **Rod mlinskih kamnov**. Propagandni tabor **Rodu kranjskega jegliča** je nudil streljanje z lokom in peko hrenovk, dan odprtih vrat **Rodu Hudi potok** streljanje z lokom in okušanje golaža. Za odlične objave čestitamo **Rodu Bela jadra Prade**, ki se je predstavil v Petrolovem časopisu, **Rodu Enajsta šola Vrhnika**, ki je tako vabil k vpisu, in tabornikoma **Rodu XL. SNOUB Miloša Zidanška Maribor**, ki sta v oddaji Dobro jutro odlično predstavila akcijo Gremo v naravo. Še naprej širite dober glas o taborništvu!

Fotka meseca

Na Bledu so kremšnite okušali taborniki Rodu Mladi bori Ajdovščina. Foto: Arhiv RMB

Novih našitkov se veselijo člani **Rodu zelenega Žirka**, ki so se na rodov posvet odpravili v Cerknico. Na Skomarju je novosti načrtovalo vodstvo **novomeških tabornikov** ter preizkušalo moč tima s postavljanjem človeškega stolpa. V koči Pšenk nad Idrijo so se posvetovali **piranski taborniki**, posvet pa so opravili še v **Rodu upornega plamena Mengeš**.

Občni zbor je čakal **cerkniške tabornike**. Novo vodstvo sta na zboru izvolila **Rod Črnega mrava Ljubljana** in **Rod Stane Žagar - mlajši Kranj**, ki je podelil znanja in priznanja. Zanje je prelomno leto, saj nimajo več načelnikov MČ, GG, RR in delujejo v delovnih skupinah. Vodstvo rodu se je menjalo v **Rodu kraških viharikov Postojna**. Njihova prejšnja načelnica in načelnica Komisije za program za mlade ZTS **Nina Kapelj** je oktobra povila prvorojenca Lovra. Tabornikom, ki so prevzeli nove vloge, želimo prijetno delo, Nini in družini pa veliko otroške sreče!

Korajža pojasnjuje: Novice pripravimo v uredništvu, tako da povežemo **informacije**, ki nam jih pošljete rodovi. Vabimo vas, da nam na revija.tabor@taborniki.si napišete, kaj ste doživeli v preteklem mesecu, v tej obliki: ime akcije, komu je bila namenjena in v dveh povedih opišete, kaj se je dogajalo. Pošljite nam tudi **novičko** za rubriko Od rodov v dolžini 1300 znakov. Taborniški fotografi ste uabljeni, da z nami delite svoje **fotografije** čim višje kakovosti. Uredništvo Tabora se vam že unaprej lepo zahvaljuje!

Kraške jame

Besedilo: Mark Baltič, Maša Pušnik, slike: Maša Pušnik

Jame so se ljudem že v preteklosti zdele zanimive. O njih so vedeli zelo malo in izmislili so si veliko legend o stvorih, ki naj bi prebivali v podzemlju.

Pa vendar se je našlo nekaj pogumnih raziskovalcev in raziskovalk, ki so se podali v globine jam. Ker je tam popolna tema, so morali luč prinesiti s seboj. Najprej so uporabljali sveče, dandanes pa uporabljajo baterijske svetilke.

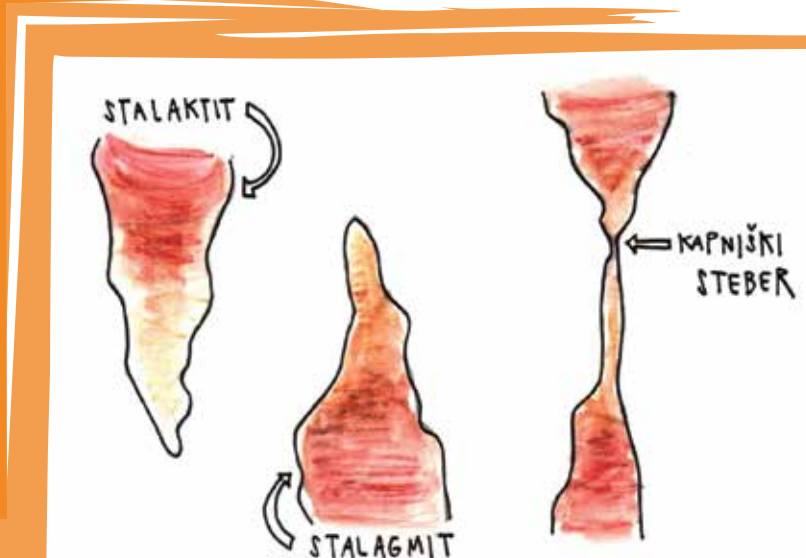
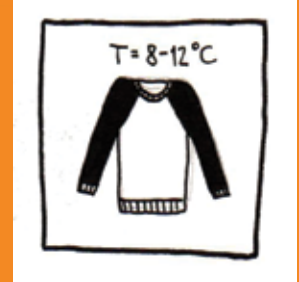

Ali veš, kako so izgledale prve naglavne svetilke? Da so imeli raziskovalci proste roke za plezanje, so si svečo pritrdili kar na klobuk!

Ko so jame dobro raziskali, so jih uredili in odprli za obiskovalce. Ali si že obiskal/obiskala kakšno kraško jamo? Z družino ali vodom lahko obiščeš Postojnsko jamo, Škocjanske jame, Divaško jamo ali še kakšno iz pestrega nabora slovenskih jam.

KAKO SE V JAMAH VEDEMO?

Ali se znaš kot jamski obiskovalec/obiskovalka primerno obnašati? V jami ne fotografiramo, obuti smo v športne ali pohodne čevlje, oblečemo si dolge rokave, ne jemo, hodimo le po urejenih poteh in se ne dotikamo kapnikov! Če še ne veš: kapniki so tvorbe, ki so značilne za kraške jame.

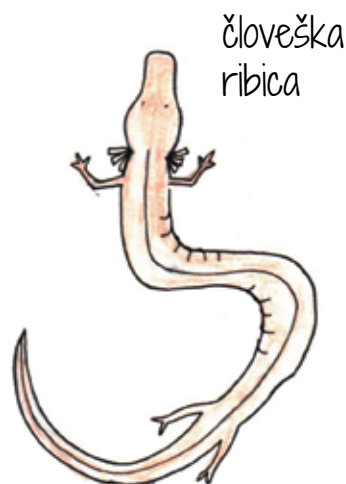
V kraških jamah lahko vidimo veliko različnih kapniških oblik. S tal navzgor rastejo STALAGMITI, s stropa dol pa STALAKTITI. Ko se stalagmit in stalaktit združita, nastane KAPNIŠKI STEBER. Če je strop poševen, tam nastanejo ZAVESE. Z malo domišljije pa lahko v kapniških tvorbah vidiš podobe različnih živali.

Ali veš, da kapnik potrebuje približno 100 let, da zraste le za 1 cm? Izmeri svojo višino in jo primerjaj z lanskoletno, potem pa na metru preveri še, koliko si ti v enem letu zrastel/zrastla v primerjavi s kapnikom.

KAKŠNE ŽIVALI ŽIVIJO V JAMAH?

Jame predstavljajo tudi dom mnogim živalim. Nekatere preživijo tam le del dneva (netopirji), druge pa jame ne zapustijo nikoli (pajki, hrošči, človeška ribica). Ker je v jami temno, tiho, stalna temperatura (od 8 do 12 °C) in malo hrane, so se prebivalci morali tem razmeram prilagoditi:

- * imajo ZAKRNELE oči,
- * nimajo PIGMENTA,
- * imajo dolge TIPALKE in OKONČINE,
- * izostren imajo TIP, VOH in SLUH.

SI LAHKO PREDSTAVLJAŠ, KAKO JE ŽIVETI V POPOLNI TEMI?

Lahko poizkusiš! Tukaj je nekaj idej, ki jih lahko preizkusite na vodovem sestanku:

Najprej si moraš zavezati oči ali pa čim bolj zatemniti prostor, nato pa ...

- * Bodi nekaj minut v popolni tišini, ulezi se na tla in se poskusi zavedati sebe ter prostora, v katerem si.
- * Vodnik ali vodnica naj ti v roke poda različne predmete. Jih lahko prepoznaš?
- * Vodnik naj ti da okušati različno hrano. Ali prepoznaš, kaj ješ?
- * Postavite si poligon in ob poti napeljite vrv. Ali lahko premagaš poligon le s sledenjem vrvi?

Tina je prižgala lučko na čeladi: Z mojim vodom se odpravljamo v jamo osvajat veščini Mladi naravoslovec in Izletnik! Se boste podali z nami?

Kako deluje drevo?

Poznavalec narave 2

Besedilo: Matic Dolenc

V šoli in pri tabornikih veliko govorimo o gozdu ter o tem, kaj nam gozd nudi. Če na hitro ponovimo njegove funkcije: gozd predeluje ogljikov dioksid v kisik, daje zavetje in dom živalim, iz njega dobivamo mi in živali hrano, brani nas pred vetrovi in vodami ... Ter nam zagotavlja les.

Drevo ima vse običajne rastlinske dele, značilne za višje rastline - korenine, steblo (debl) in liste. Drevo lahko primerjamo s kemično tovarno. Za primer si oglejmo bukev. V 80 letih lahko zraste 25 m visoko. Krošnja ima premer 15 m, prostornino 2700 m³ in 800.000 listov s skupno površino 1600 m², ki zasenči 160 m² tal. Vsako uro porabi 2,3 kg ogljikovega dioksida in 1 kg vode ter proizvede 1,6 kg grozdnega sladkorja in 1,7 kg kisika. Ta kisik zadostuje za dihanje 10 ljudi. V 80 letih tako predela 40 milijonov m³ zraka. Vsebuje 15 m³ lesa, ki posušen tehta 12 ton.

Les sestavljajo predvsem naslednji kemijski elementi:

- ogljik: 50 %,
- vodik: 6 %,
- kisik: 44 %,
- skupna količina dušika in ostalih elementov, kot so kalij, kalcij, železo ... pa je manj kot 1 %.

Zanimivosti

- Sekvoja (*Sequoia sempervirens*) lahko zraste čez 100 m visoko.
- Mamutovec (*Sequoiadendron giganteum*) lahko dočaka več tisoč let in ima prostornino do 1500 m³.
- Bonsaj je drevo, ki zaradi človeških posegov ostane zelo majhno.
- Cipresa vrste *Taxodium mucronatum* je lahko debelejša od 10 m.
- Drevo vrste *Larix gmelinii* prenaša mraz do -70 °C.
- Jelka *Abies squamata* lahko živi na 4600 m nadmorske višine.
- Balza je zelo lahek les (140 kg/m³, medtem ko ima bukev 720 kg/m³).

Macesnov les. Foto: Matic Dolenc

Drevje najlažje delimo na listavce in iglavce, znotraj teh dveh skupin pa jih prepoznamo predvsem glede na obliko listov in lubja. Les ločimo po barvi, teksturi, sijaju in vonju.

Vid svetuje: Če te zanima več o gozdu, si oglej tudi novo brošuro **Gremo v naravo**, ki jo je izdala ZTS. Najdeš jo na Stenčasu!

Kako je narejen les?

Posekan in posušen les se uporablja za različne namene. Les je bil eden **najpomembnejših gradbenih materialov** preko celotne zgodovine človeštva in ima pri gradnji pomembno vlogo še danes. Ena najpomembnejših uporab lesa skozi zgodovino je bila za pridobivanje energije, bodisi svežega, bodisi zmlatega na sekance, pelete in brikete, ali predelanega v oglje. Zmlet les se uporablja tudi pri proizvodnji papirja. Danes je les najpogosteje uporabljen za kurjavo, v gradbeništvu in za izdelavo pohištva. Zemlja vsebuje okoli 1.000 milijard ton lesa, letno pa zraste novih 10 milijard ton lesa.

Če prerežemo hlod ali pa v roke preprosto vzamemo kos lesa in ga pogledamo od blizu, mogoče celo z lupo, lahko vidimo veliko različnih tkiv. Takemu opazovanju pravimo **makroskopsko opazovanje lesa**. Če pogledamo prečni prerez hloda, lahko vidimo čisto na zunanji strani lubje ali skorjo. Takoj za njim je **kambij**, ki skrbi za deljenje celic in priraščanje lesa navznoter in skorje navzven. Kambiju proti notranjosti sledijo prirastne plasti lesa. V normalnih okoliščinah nastane ena prirastna plast letno in jo imenujemo **letna prirastna plast ali branika**. Med branikami so vidne meje - letnice. Svetli del branike imenujemo rani les. To je les, ki nastaja spomladi in poleti. Takrat so za rast drevesa najboljše pogoji, zato kambij proizvaja večje celice, ki imajo vmes več zraka in tanjšo celično steno. Kasni les pa je temni del branike in nastaja pozimi, kadar so slabši pogoji za rast. Takrat kambij

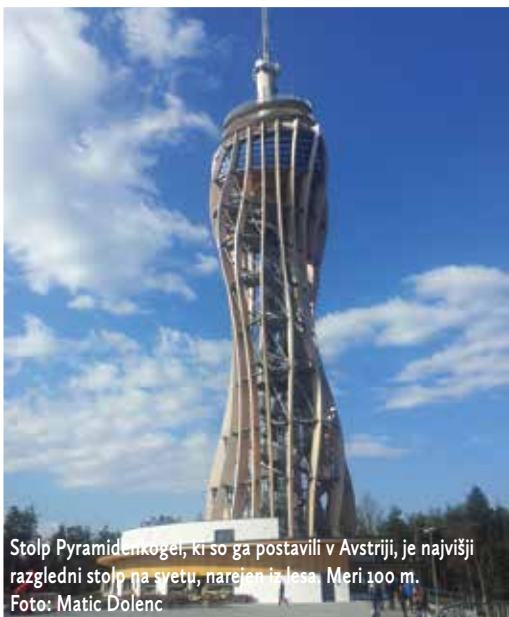

Prerez debla navadne smreke. Odkrijete, koliko je bilo staro drevo, ko so ga posekali?
Vir: Wikimedia Commons

tvori manjše celice z manj zraka in debelejšo celično steno. V prerezu je lepo vidna razlika med kasnim in ranim lesom. Te celice, ki so v obliki čisto majčkenih slamic, skrbijo, da po njih prihaja voda iz korenin s hranilnimi snovmi v liste. Če drevo raste v senci in na mrazu, bo imelo tanjši letni prirastek, saj bo kambij proizvajal več kasnega lesa. Letni prirastek je lahko tudi samo 1 mm. Če pa ima drevo zelo dobre pogoje za rast, se lahko deblo v enem letu odebeli tudi za dober centimeter po polmeru!

V primerjavi z ostalimi materiali je les eden boljših materialov. Najpomembneje je to, da je najbolj ekološki. Za vsako potrebo lahko izberemo svojo vrsto lesa. Npr. če potrebujemo lahek, vendar trden material, vzamemo les balze, za športno orodje vzamemo jesenov les, za zunaj lahko damo macesen ... Les pa je tudi požarno varnejši od ostalih materialov. V lesarski šoli smo spremljali teste gorljivosti plastičnega okna in lesenega okna. Leseno okno je zdržalo mnogo dlje, pa še toliko strupenih plinov ni spuščalo med gorenjem kot plastika. Tudi lesene hiše, ki so dandanes moderne, so varnejše od betonskih hiš, saj se lesene konstrukcije kasneje zrušijo, kot na primer železobetone.

Les je naravni material, ki ga pridobivamo iz gozda, zato moramo z njim ravnati kot dobri gospodarji, saj ga nimamo v neomejenih količinah. Moramo se tudi zavedati, da les ni edini produkt gozda. Tukaj je tudi kisik, ki je za obstoj ostalih živih bitij na Zemlji obvezen. Zato negujmo gozd, kot ga taborniki znamo negovati, o tem pa poučujmo tudi druge, da bodo naši zanamci imeli še od česa živeti!

Stolp Pyramidenkogel, ki so ga postavili v Avstriji, je najvišji razgledni stolp na svetu, narejen iz lesa. Meri 100 m.
Foto: Matic Dolenc

Sledi na lesu

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Za risanje po lesu ne potrebujemo barvic, flomastrov in podobnega. Potrebujemo le vir dovolj visoke temperature, da risbo vžgemo v primeren kos lesa.

Slika 1

Pripomočki

Za prikaz vžiganja v les smo uporabili kolobarje, odrezane od suhe leskove palice, ki jo vidimo na Sliki 2. Na Sliki 1a je prikazanih nekaj možnih izbir žage za pripravo lesenih kolobarjev. Od ročnega orodja kolobarje verjetno najlažje in najbolj natančno odrežemo z zajeralno žago ob uporabi pripomočka za ravno rezanje (Slika 1b). Če pa take žage nimamo, lahko popolnoma spodobne lesene kolobarje odrežemo s preklopno žago (Zadruga ZTS) ali žagico na švicarskem vojaškem nožu. Obe vidimo na Sliki 1a. Za izdelavo kolobarjev lahko uporabimo tudi katero od električnih žag, večje kose lahko odrežemo tudi z motorno verižno žago. Seveda lahko električno in motorno orodje uporablja le usposobljena polnoletna oseba, mlajši pa v določenih primerih le ob prisotnosti odrasle odgovorne osebe.

Na Sliki 2 vidimo dva električna spajkalnika in plinski spajkalnik. Z ogreto konico spajkalnika na izbrani

Slika 2

kos lesa rišemo črte in poljubne vzorce. Spajkalnike dobimo razmeroma poceni v trgovinah z orodjem.

Vžiganje v les

Preden začnemo risati po lesu s spajkalnikom, lahko površino lesa zgladimo z brusilnim papirjem (Slika 3) in z ostrim nožem obrežemo rob (Slika 4). Če se ne počutimo udobno ali ne znamo varno obrezati roba s kratkimi, nadzorovanimi rezi z nožem v dlani (Slika 4a), leseni kolobar obrežemo na trdni podlagi (Slika 4b).

Na Sliki 5 je prikazano vžiganje v les z električnim (Slika 5a) in s plinskim spajkalnikom (Slika 5b). Konica spajkalnika je med delom in še nekaj časa po njem zelo vroča in ob dotiku lahko povzroči zelo zoprne opeklino. Pazimo, da imamo pri delu dovolj prostora, delamo zbrano in se ne dotikamo vročih delov spajkalnika.

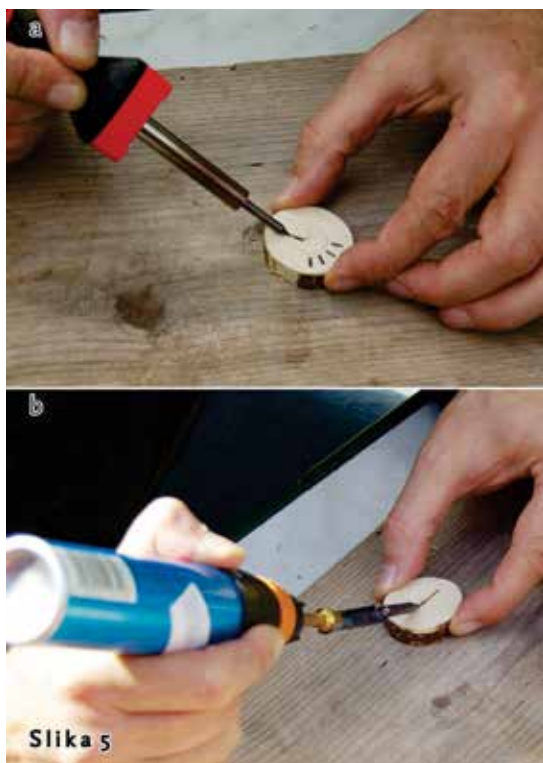
Če spajkalnika nimamo na voljo, si lahko sami iz kosa lesa in žeblija izdelamo pripomoček za vžiganje

Slika 3

v les. Potrebujemo košček lesa (nekoliko ošiljena leskova palica), žebelj, nož, kladivo in primerne klešče, ščipalke ali kombinirke (Slika 6a). Žebelj zabijemo v nekoliko ošiljen vrh lesenega ročaja (Slika 6b) in s ščipalkami odščipnemo glavo žeblja (Slika 6c). Konico tako narejenega pripomočka segrejemo nad plinskim

gorilnikom (Slika 6d). Z dovolj vročo konico lahko rišemo po lesu (Slika 6e). Za segrevanje konice lahko uporabimo tudi plinski kuhalnik, navaden plinski vžigalnik pa za to opravilo ni primeren.

Rok svetuje: Pri delu na taborniškem sestanku, kjer je na voljo električnik, je delo z električnim spajkalnikom hitro in enostavno. Delo s plinskim spajkalnikom je nekoliko zahtevnejše, je pa dobra izbira za taborjenje. V vsakem primeru je potrebno uso pozornost posvetiti varnosti pri delu, da ne pride do opeklin!

Prusikov in francoski vozel

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Prusikov vozel uporabljajo alpinisti pri vzpenjanju po vrvi. Zanj je značilno, da zategnjen dobro drži, popuščen pa drsi po debelejši osnovni vrvi.

Prusikov vozel

Potrebujemo debelejšo vrv in tanjšo vrvico, katere prosta konca sta zvezana s prepletano osmico, ribiškim vozlom ali drugim podobnim. Za vzpenjanje po vrvi naj bo tanjša vrvica debela okrog 6 mm, za ostalo taborniško uporabo pa je lahko tudi nekaj tanjša.

S tanjšo vrvico najprej okoli debelejšee vrvice zavežemo kavbojski vozel (puščica na Sliki 1a in Slika 1b), nato pa nastalo zanko še enkrat ovijemo okoli debelejšee vrvic (puščici na Slikah 1b in 1c). Vozel na Sliki 1d še zategnemo in Prusikov vozel je zavezan. Na Slikah 1e in 1f je zategnjen Prusikov vozel prikazan z obeh strani. Pri vzpenjanju po vrvi potrebujemo tri zanke s Prusikovimi vozli na osnovni vrvi, dve za stopala in eno okoli trupa pod rokami. Posamezne

zanke izmenično obremenjujemo, neobremenjene pa poljubno premikamo po osnovni vrvi gor ali dol.

Francoski vozel

Podobno kot Prusikov vozel lahko uporabimo tudi francoski vozel. Zavežemo ga tako, da zvezano vrvico nekajkrat ovijemo okrog debelejšee vrvic (Sliki 2a in 2b), nato pa daljši konec zvezane vrvic vtaknemo skozi zanko, kot vidimo na Sliki 2b. Vozel dobro zategnemo. Francoski vozel dobro drži le pri obremenitvi v smeri puščice na Sliki 2d, medtem ko Prusikov vozel drži pri obremenitvi v obe smeri. Prusikov vozel je včasih (ko je močno zategnjen) težko popustiti, pri francoskem vozlu pa je popuščanje zelo preprosto.

Taborniki Prusikov vozel (ali francoski) najpogosteje uporabimo na bivanju, ko z njim napnemo šotorko ali ponjavo na vrvico, ki smo jo napeli med dve drevesi (Slika 3). Ker obremenitve niso velike, Prusikov vozel dovolj dobro drži, tudi ko sta vrvici enake debeline.

Vid svetuje: Pri uporabi Prusikovega vozla za varovanje in vzpenjanje po vrvi je nujno zagotoviti prisotnost odgovorne osebe, ki obulada uporabo vozlov v alpinizmu.

Kaj je to generalizacija?

Besedilo: Jona Mirnik

Pojem generalizacije prevečkrat spregledamo, poznavanje pa nam pomaga pri dojetanju karte DTK25, državne topografske karte merila 1:25.000, ki jo uporabljamo na večini taborniških tekmovanj, kar posledično pomeni tudi boljše orientiranje.

Če pogledamo na teren okoli nas, vzemimo na primer Gozdno šolo, lahko zaznamo veliko števil različnih objektov in pojavov (z vodnikom/specialistom se pogovori, kakšna je razlika). Gozdna šola, totem, koš za smeti, šotori in štabni šotori, pa obešalniki za sušenje perila in kamnit objekt z napeljšano pitno vodo. Opazimo lahko, da se od Gozdne šole teren nekoliko spušča proti jezeru, na osrednjem prostoru je travnik, v okolici pa mešan gozd. Na vzhodni strani se nahaja tudi hudourniška struga, do GŠ pelje gozdna makadamska cesta, na zahodni strani je več ravninskega gozda ...

Predstavljajte si - na kakšni karti bi lahko prikazali vse opisano? **Merilo karte pogojuje njeno podrobnost in natančnost.** Če bi pripravili karto večjega merila, kot je npr. skica terena v merilu 1:1000, bi nanjo narisali posamezne šotore in ostale zgoraj opisane objekte in pojave, bi pa kmalu ugotovili, da bi za vso opisano okolico potrebovali krepko več kot A4 list papirja, saj v radij 10 cm na papirju spravimo zgolj radij 100 m terena. V kolikor pomanjšamo merilo, bomo v isti radij zajeli večji radij terena, zaradi česar moramo premisliti, kaj in kako bomo na skico ali karto narisali. Tu torej začnemo uporabljati **generalizacijo**.

Generalizacija pomeni "posplošitev". Pri risanju kart se srečamo s petimi tipi generalizacije:

Izbira, kjer najprej izberemo, kaj bomo na karto narisali in kaj ne.

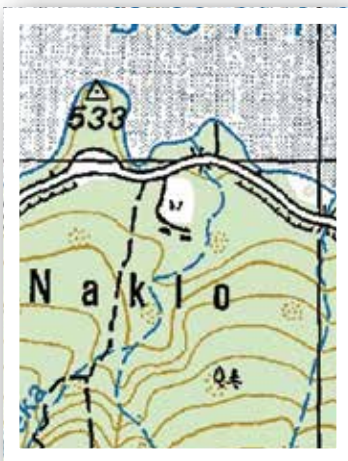
Pogojni prikaz za objekte, ki so premajhnih dimenzij za prikaz v merilu, a pomembni za orientiranje, in je zato smiselno, da so prikazani na karti. Z vodnikom/specialistom se pogovori o linijskih in točkovnih pogojnih znakih.

Združevanje, kjer določene podobne objekte/pojave združimo. Npr. čeprav je ob cesti zaporedoma 10 hiš, jih narišemo 5, 3 manjše grape združimo v eno ipd.

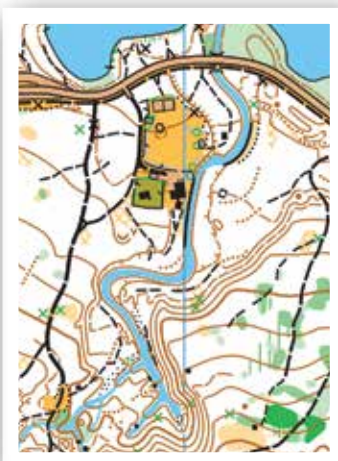
Poenostavljanje linij, kjer vse ovinke ceste, reke ipd. posplošimo.

Premik, ki se ga poslužimo, če imamo npr. v ozki soteski, široki 25 m, cesto, železnico in reko. 1 mm na DTK25 predstavlja 25 m v naravi in v 1 mm širine nikakor ne moremo narisati vsega omenjenega, zato sotesko na karti "razširimo".

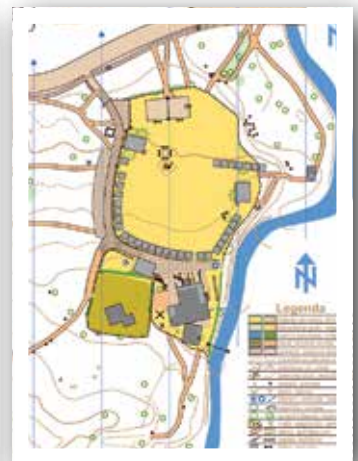
Sprehodi se po kartah, ki prikazujejo Gozdno šolo, od največjega merila pa do DTK25. Poišči vseh 5 elementov generalizacije! S poznavanjem generalizacije lahko bolj razumemo, kaj lahko pričakujemo na terenu s pogledom na karte različnih meril.

DTK25, M = 1:25.000
Vir: GURS

Karta za orientacijski tek, M = 1: 7500
Vir: Orientacijska zveza Slovenije

Karta za orientacijski tek, M = 1: 1000
Vir: Orientacijska zveza Slovenije

Rumeni dren (*Cornus mas* L.)

Besedilo in fotografiji: Kosobrin

Rumeni dren je nizko drevo, visoko do 6 metrov, z jajčastimi listi, ki so na koncu priostreni. Cveti zgodaj spomladi, od februarja do aprila, še preden ozeleni. Raste po redkih listnatih gozdovih in grmovnatih pobočjih. Cvetovi so majhni, rumeni, združeni v številne kobule. Iz njih se razvijejo viseči, jajčasti rdeči plodovi. Zreli plodovi so užitne, živo rdeče drenulje. Nabiramo rdeče drenulje, še preden jih opari prva slana. Sušimo jih lahko v topli pečici ali sušilniku. Posušene hranimo na suhem mestu.

Družina: drenovke

Domača imena: dren, medvedovo drevo, navadni dren

Tuja imena: Cornelian cherry (ang.), Kornelkirsche (nem.), cornouiller mâle (fra.), corniolo (ital.)

Učinkovine: sadne kisline, čreslovine, sladkor in vitamin C, rudninske snovi

Uporabnost: Plodove uporabljamo zoper drisko in pri težavah s prebavo, čaj iz plodov se uporablja pri vročičnih boleznih, iz plodov lahko naredimo zelo okusno marmelado, kompot, kis, čežano, sok, sladko vino, liker, žganje, omako.

Zdravilnost: Čisti ledvice, mehur, je koristen pri prebavnih motnjah, zbija telesno temperaturo.

Kavni nadomestek

Drenova semena očistimo in dobro operemo, obrišemo in potolčemo, tako da se razcefrajo, potem

jih v topli pečici (na plošči v alu foliji) posušimo in prepražimo, tako da dobijo temno rjavo barvo, zmeljemo jih in skuhamo kot kavo.

Čaj za zaustavljanje driske

I čajno žličko posušenih in zdrobljenih listov skuhamo v skodelici vode, precedimo. Ohlajen in neoslajen čaj pijemo pred vsakim obrokom.

Sok

Potrebujemo: 1 kg drenulj, 1 l vode, 50 dag sladkorja.

Priprava: Drenulje preberemo, operemo in pustimo, da se odcedijo. Zavremo 1 liter vode in drenulje kuhamo tako dolgo, da oddajo sok. Pretlačimo jih skozi tkanino. Soku, ki smo ga dobili, primešamo sladkor. Ko se raztopi, nalijemo v steklenice in jih zapremo.

Vkuhane drenulje

Potrebujemo: 1 l vode, 2 kg drenulj, 1 kg sladkorja.

Priprava: Drenulje operemo, damo v posodo, v kateri smo raztopili vodo in sladkor. Med mešanjem zavremo in kuhamo še 20 minut. Vročo maso napolnimo v kozarce in zapremo.

Vkuhane drenulje uporabimo ob pripravi različnih sladic in kot prilogo k divjačini.

Drenuljev kis

Potrebujemo: 1 kg očiščenih zdrobljenih in razkoščičenih plodov dreva, 3 litre vode, 1 limono in 10 dag sladkorja.

Priprava: Drenulje damo v kad ter dodamo vodo, sladkor in na rezine narezano limono. Pokrijemo s platneno krpo ter pustimo stati 4 tedne na temperaturi 25-30 °C. Nato plodove iztisnemo in precedimo. Kis nalijemo v steklenice in pustimo stati 14 dni, da se usede.

Kremna rižota z gobami

Besedilo: Anja Novljan, fotografiji: Žana Mencej

Sestavine (za 4 osebe): 250 g gob, 350 g riža za rižoto, 3 zelenjavne kocke, 1,2 l vode, 25 g masla, 25 g ribanega parmezana, 25 g peteršilja, čebula, strok česna, olje, sol, poper

Potrebščine: nož, 2 lonca, kuhalnica, stiskalnik za česen, deska

Čas priprave: 60 minut

Pripravimo si ognjišče tako, da bomo lahko nad ogenj postavili ali obesili posodo. Najprej v eni posodi zavremo vodo in v njej raztopimo zelenjavne kocke, da dobimo osnovo za juho. Nasekljamo čebulo, olupimo česen in če nimamo stiskalca za česen, ga na drobno narežemo. Narežemo tudi gobe, ki so lahko sveže, iz konzerve ali vložene v kisu. Narežemo jih na poljubno velikost.

Na segretem olju najprej 5 minut kuhamo čebulo in česen. Pri tem ves čas mešamo, da se čebula ne prižge in se kuha enakomerno. Nato dodamo gobe. Vse skupaj zdaj kuhamo še približno 3 minute, nato dodamo riž. Vse skupaj dobro premešamo in med mešanjem začnemo počasi dodajati jušno osnovo, malo po malo, dokler riž vse ne vpije. Med kuhanjem večkrat premešamo, da se riž ne sprime. Na koncu rižoti dodamo še peteršilj, ki je najboljši še svež, pa sol, poper, maslo in parmezan.

Rok načrtuje kosilo: Po rižoti bi se prileglo kaj sladkega - morda kaj z rumenim drenom s sosednje strani revije?

Klic v sili

Besedilo: Jure Ausec - Bajs

Čeprav se vam verjetno zdi, da številko 112 za klic v sili pozna prav vsak, so anketiranja pokazala, da vsak deseti Slovenec še vedno ne ve, na katero številko se lahko obrne po pomoč. Še mnogo več jih ne ve, kakšno pomoč lahko na tej številki dobijo.

Pri klicu na številko 112 se oglasi dispečer v najbližjem **regijskem centru za obveščanje** - takih centrov je po državi trinajst. Dispečer je strokovno usposobljena oseba za aktiviranje ustreznih enot, alarmiranje javnosti in spremljanje reševanja. Njegova naloga je koordiniranje ekip in reševanja, nima pa medicinskega ali gasilskega znanja, zato ne pričakujte, da vam bo lahko dajal nasvete za konkretno pomoč. Pomembno je, da čim bolj mirno in zbrano sporočimo sledeče podatke:

- KDO kliče,
- KAJ se je zgodilo,
- KJE se je zgodilo,
- KDAJ se je zgodilo,
- KOLIKO je ponesrečencev in KAKŠNO pomoč potrebujejo,
- OKOLIŠČINE nesreče (npr. puščanje plina, požar ...).

Če bomo kaj pozabili ali bo dispečer potreboval še dodatne informacije, nas bo po njih povprašal, zato klica nikoli ne prekine kličoči, temveč dispečer, ko zbere vse potrebne informacije. Dispečer bo glede na zbrane podatke aktiviral ustrezne službe. Če bomo potrebovali tudi nujno medicinsko pomoč, bo klic preusmeril na najbližjo **postajo NMP** (nujne medicinske pomoči). Vse, kar smo sporočili dispečerju, bomo morali povedati še enkrat službi NMP, saj lahko le zdravstveno osebje presodi, kakšno pomoč potrebujemo (zdravnik, število reševalnih vozil, aktivacija helikopterja, obveščanje bolnišnice itn.). To ni izgubljeni čas, temveč bistveno prispeva k uspešnemu reševanju in racionalni aktivaciji reševalcev. Če je reševalno vozilo v manjšem kraju na terenu zaradi nepotrebne zadeve, ga takrat ne morejo aktivirati za kakšno resnejšo nesrečo ...

V kakšnih primerih pokličemo 112?

Klic na številko 112 lahko **uporabimo za kakršno koli pomoč** - če se je na cesto podrlo drevo, če naša hiša ogroža plaz, če nam je voda zalila klet, če se izgubimo v gorah, če je veter odkril streho, če najdemo izgubljeno žival, če pogrešamo osebo ... Glede na ankete le 9 % ljudi pozna številko za klic v sili na Hrvaškem, kjer dopustujejo, a je dvom povsem odveč - številka 112 je dosegljiva v vseh državah EU, pa tudi v nekaterih drugih (npr. Švica, Makedonija). Za klic ne potrebujemo dobroimetja, niti plačane položnice mobilnega operaterja, saj je klic brezplačen in prednosten - izvede se tudi, če je telefonska centrala povsem zasedena in tudi, če mobilni telefon nima signala domačega operaterja. Težava je lahko le na mejnih območjih, saj se lahko naš klic preusmeri na tuj center za obveščanje, če se mobilni telefon poveže s tujim omrežjem. V takem primeru prosimo za preusmeritev v Slovenijo. Na 112 lahko pošljemo tudi SMS sporočilo, ta storitev pa je namenjena predvsem gluhim in nemim osebam. V letu 2015 so centri za obveščanje zabeležili skoraj pol milijona klicev ali več kot 1300 klicev na dan, zato je pomembno, da kličemo le v nujnih primerih. Zloraba klica v sili je namreč kazniva.

Rok ima igriju nasuet: Številko si lahko zapomnijo že majhni otroci, saj imajo na obrazu ena usta, en nos in duoje oči, torej 1-1-2!

Besedilo: Primož Kolman

Zvezdne karte

Za zvezde in zvezdnato nebo so se ljudje zanimali že od vekomaj, zato so jih skušali upodobiti na razne predmete in podlage. O tem pričajo mnoge arheološke najdbe, ki datirajo vse tja v obdobje Sumercev in Babiloncev. Našli so jih tako na področju Bližnjega kot tudi Daljnega vzhoda. Oče sodobnih (zahodnih) zvezdnih kart je matematik, fizik in astronom **Ptolemej iz Aleksandrije**, ki je v 2. stoletju našega štetja opisal 48 tedaj znanih ozvezdij. Na Ptolemeja je močno vplivalo astronomsko znanje starih Babiloncev. Druge zvezde in ozvezdja so odkrili mornarji šele kasneje ob odkrivanju južnih morij.

Komaj leta 1928 so na kongresu Mednarodne Astronomske zveze (IAU) privzeli 88 ozvezdij ter jim začrtali meje. Takšna ozvezdja, čeprav so le plod človekove domišljije, so v astronomiji danes nepogrešljiva pri določanju lokacije nebesnih teles. Zato je prepoznavanje ozvezdij na nebu eno od osnovnih znanj, ki jih mora osvojiti astronom-praktik.

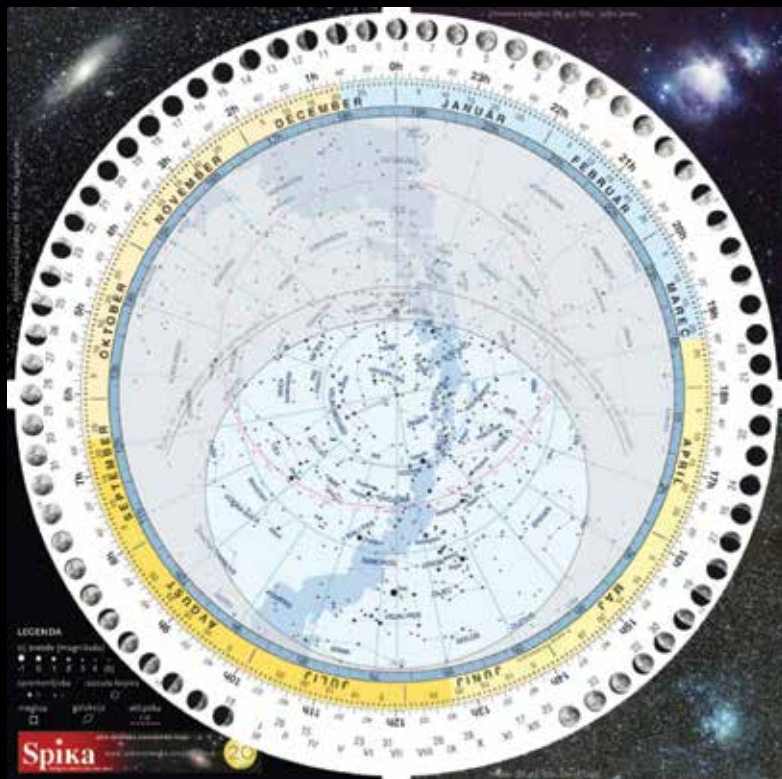
Zvezdna karta je upodobitev zvezd in ozvezdij na večinoma ravnih podlagi, podobno kot je zemljevid upodobitev Zemljinega površja. Tudi zemljevid se moramo najprej naučiti brati, če želimo priti do želenega cilja. Na zemljevidu so označeni kontinenti, države, morja, reke, kraji. Na nebu pa moramo znati prepoznati zvezde in ozvezdja.

Podobno kot zemljevidov je tudi zvezdnih kart več vrst. Zvezdne karte so lahko vezane v obliki zvezdnega atlasa, kjer vsaka stran upodablja neko področje neba. Lahko so bolj ali manj natančne, odvisno od podrobnosti, ki jih je moč najti na njih. Ker iz naših krajev vidimo predvsem severno nebo, bodo za nas zanimive predvsem zvezdne karte severnega neba ali razširjene

zvezdne karte severnega neba - slednje upodabljajo tudi del južnega neba, ki se v posameznih obdobjih skozi leto vidi tudi iz naših krajev.

Posebna vrsta zvezdne karte je **vrtljiva zvezdna karta**, nabavo katere ljubiteljem astronomije toplo priporočam. Vrtljiva zvezdna karta je sestavljena iz dveh krožnih delov, ki sta speta in vrtljiva v sredini, tam, kjer je upodobljena Severnica. Na spodnjem krogu je upodobljena razširjena zvezdna karta severnega neba, ki sega nekje do -45 stopinj. Zgornji krog ima izrezano obliko elipse. Če spodnji krog z ustreznim datumom poravnamo z ustrežno uro na zgornjem krogu, bodo v izrezanem delu natanko tiste zvezde in ozvezdja, ki jih je moč videti tistega dne ob nastavljenem času. Potem je treba zvezdno karto le še obrniti nad glavo v smer, v katero gledamo. Nebo in zvezde nad nami bodo takšni, kot so upodobljeni na zvezdni karti.

Omenim naj še, da planeti na zvezdnih kartah niso vrisani, ker stalno spreminjajo svoj položaj na nebu. Če torej najdete objekt na nebu, ki v zvezdni karti ni vrisan in izgleda kot zvezda, gre skoraj gotovo za planet!

Zvezdno karto lahko kupite v uredništvu astronomske revije Spika ali na sedežu DMFA. Vir: Spika

Vozli z zgodbo

Besedilo: Katarina Miklavec

Vrv je kljub tehnološkemu napredku še danes prisotna v našem vsakdanjem življenju in nam služi za različne namene.

Uporaba vrvi

"Vrv služi človeku že dolgo dobo. V začetkih svoje preobrazbe k razumnemu bitju je začel človek uporabljati ovijalke, razne druge rastline in kožnate pasove pri vsakdanjih opravilih. To mu je pomagalo ujeti in udomačiti živali, vleči tovor in si priskrbeti hrano." (Rupko Godec, 1955). Rupko Godec v priročniku Vozli opozarja, da je vrv še kako prisotna v našem vsakdanjem življenju. Zavezujejo se vezalke na čevljih, okrasne trakove na oblekah, na vrvi sušimo perilo, vrv uporabljamo za gradnjo pionirskih objektov, bivakov, merjenje razdalj, pri varovanju itn. Vrvi so na začetku izdelovali iz bršljana, trte, živalskih dlak, kasneje iz vlaken svile in bombaža, še kasneje pa iz sintetičnih materialov.

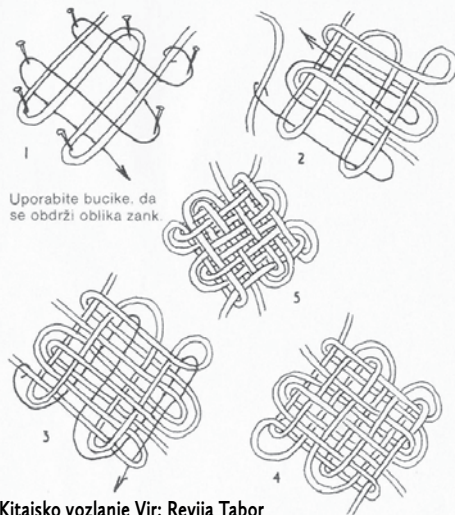
Po drugi strani pa so nekatera ljudstva določene vrste vozlov uporabljala zgolj v dekorativne namene. O takih vozlih se je v reviji Tabor pisalo že leta 1984, potem pa spet 1986. Podrobneje si bomo ogledali kitajski vozlel Pan chang, tehniko vozlanja makrame in vozlel, imenovan turška glava, o katerih se je pisalo v omenjenih izdajah revije Tabor.

Pan Chang

Kitajski vozlel Pan Chang imenujejo tudi vozlel neskončnosti, pogosto pa kar kitajski vozlel zaradi najpogostejše uporabe ravno v kitajski kulturi. Vozli na Kitajskem veljajo za vrsto umetnosti, zato jih uporabljajo kot dekoracijo na oblačilih ali pa kot ornamente z močno simboliko. Simbolika vozla se skriva v kompleksnem vzorcu, spletenem iz ene nepretrgane vrvi, iz katere se oblikujejo ponavljajoče se osmice, ki simbolizirajo neskončnost. Gledano z verske perspektive je simbol neskončnosti ena od osrednjih smernic budistične filozofije. Kitajski vozlel je pogosto uporabljen pri umetnosti Feng šui, ki uči, kako v prostoru postaviti pohištvo in predmete, da bi dosegli pretok pozitivne energije. Zaradi simbolike dolgega in srečnega življenja v kitajskih domovih, ki so urejeni po principu Feng šui, kitajski vozlel pogosto visi na kljukah vhodnih vrat, da bi stanovalcem priklical dolgo življenje. Včasih pa krasi molitvene ploščice, ki jih šolarji obešajo v svetiščih v želji po čim bolj uspešnemu šolskem letu.

Kitajsko vozlanje (II)

To je Pan Chang ali mistični vozlel in je še nadaljnja razširitev vozla št. 79. Zanke se lahko po želji razvlečejo v obliko cvetnega lista.

Uporabite bucike, da se obdrži oblika zank.

Kitajsko vozlanje Vir: Revija Tabor

tabor

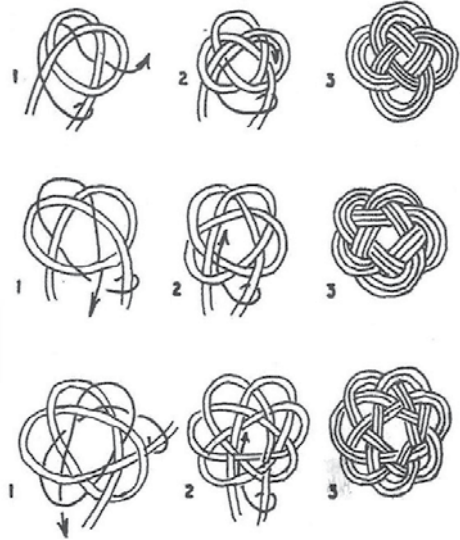
Kitajski vozli Foto: Katarina Miklavec

Makrame vozlanje

Je starodavna umetnost vezenja vozlov v vzorce. Izraz macramé je arabskega izvora in pomeni obrobna nit ali resa. Sledovi tehnike so bili prvič opaženi kot dekoracija na babilonskih in asirskih kipih, uporabljali so jo tudi v arabskem svetu v 13. stoletju. Teorije namigujejo, da se je tehnika razvila z namenom, da bi iz odvečnih niti fiksno zaključili izdelke, kot na primer pri zaključevanju res pri preprogah ali oblekah. Iz arabskega sveta se je tehnika selila v Evropo, kjer je bila popularna v Angliji v 19. stoletju. Ta posebna tehnika vozlanja je krasila namizne prte, zavese in posteljnino. Danes uporabo tehnike pogosto zasledimo na zapestnicah in hišnih okrasih.

Turška glava

Še en dekorativni vozlel, ki ga lahko uporabljamo kot okras rutice. Navodila za izdelavo najdemo v taborniškem priročniku Vozli in pionirski objekti, stran 39-40.

Turške glave Vir: Revija Tabor

Za konec

Čeprav nam vrvi v taborniškem življenju služijo predvsem kot pripomoček za preživetje v naravi, se ne omejimo zgolj na njeno praktično uporabnost. Lahko bi rekli, da se uporabnosti vrvi lotevamo kar celostno, saj iščemo tudi estetsko vrednost uporabe vrvi. S prevzemanjem raznih tehnik uporabe vrvi in vozlanja na nek način ohranjamo delčke kultur, ki so v tesnem stiku z naravo, pa tudi tistih, ki cenijo umetnost in lepoto.

Predstavljene tehnike vozlanja lahko uporabite pri ustvarjanju okraskov za taborniško sobico, na delavnicah v gozdni šoli ali pri opravljanju večšin, npr. večšine Vrvar.

Literatura

Godec, Rupko. 1955. *Vozli*. Ljubljana: Starešinska uprava Združenja tabornikov Slovenije.
 Kuklec, Edi. 1984. *Strokovni napotki: vrvar*. Revija Tabor, vestnik 2, str. 286.
 1986. Revija Tabor, vestnik 8-9.
 Cvek, Maja et al. 2012. *Vozli in pionirski objekti*. Ljubljana: ZTS.

Makrame Foto: Geneva Vanderzeil

Tudi mi smo del Evrope

ZTS in Evropska skavtska regija

Besedilo: Eva Bolha

Foto: Iztok Nivala

O regiji

Evropska skavtska regija je ena izmed šestih regij Svetovne skavtske organizacije, ki šteje 1,7 milijona članov v 40 nacionalnih skavtskih organizacijah. Sedeža regije sta v Ženevi in Bruslju, kjer je skupaj zaposlenih 11 članov strokovnega osebja.

Svetovno skavtsko organizacijo (WOSM) sestavlja šest regij: evropska, arabska, afriška, azijsko-pacifiška, evrazijska in interameriška.

Vrhovni organ regije je Evropska skavtska konferenca, ki se srečuje vsake tri leta. Konferenca voli šestčlanski komite in sprejema evropski skavtski program. 22. evropska skavtska konferenca je bila junija na Norveškem.

Na operativni in strateški ravni vodi regijo šestčlanski komite ob podpori strokovne službe. Na junijski konferenci so bili ponovno ali novo izvoljeni Kevin Camilleri iz Bolgarije, Chip Veerle Haverhals iz Belgije, Hulda Solrun Guðmundsdóttir z Islandije, Julijana Daskalov iz Makedonije, Nicolo Pranzini iz Italije in Lars Kramm iz Nemčije. Podobno kot v prejšnjih mandatih, so si člani tudi tokrat razdelili organizacije članice za lažji direktni stik in prenos informacij. Podporo ZTS bo v prihodnjih treh letih nudila Hulda, s katero se je na neformalnem sestanku že srečal Domen Uršič.

Foto: Chip Veerle Haverhals

Regijski skavtski program

Tokratni regijski skavtski program smo pričeli pripravljati že na simpoziju nacionalnih skavtskih organizacij decembra 2015 v Skopju. Končni dokument pa je bil sprejet na evropski konferenci junija na Norveškem.

Evropski regijski skavtski program 2016-2019

- **Vzgoja in izobraževanje za vse** (Education for All): Pod to točko se skrivajo teme krepitve in razvoja duhovnosti in medverskega dialoga, pa vključevanje ranljivih skupin, delo z odraslimi prostovoljci, podpora prostovoljcem pri osebni razvoju in razvoju različnih kompetenc.

- **Krepitev naše organizacije** (Strengthening our Organization): To področje se bo ukvarjalo z nadaljevanjem razvoja GSAT orodja za samoevalvacijo nacionalnih skavtskih organizacij, podporo pri reševanju organizacijskih pomanjkljivosti in podporo pri rasti organizacije. V ZTS smo že opravili GSAT evalvacijo in trenutno odpravljamo pomanjkljivosti, ki so bile izpostavljene.

- **Širjenje našega sporočila** (Spreading Our Message): Vključuje ovrednotenje komunikacijskih orodij in odpravo njihovih pomanjkljivosti, krepitev skavtske blagovne znamke, podporo pri iskanju finančnih sredstev, prepoznavanju in zastopanju interesov naše

organizacije v evropskih inštitucijah in spodbujanje mreženja ter povezovanja organizacij preko različnih platform (primer: Erasmus+).

V zadnjem mesecu je veliko polemiko sprožila informacija, da je novoizvoljeni komite grobo posegel v sprejet triletni program in dodal novo prioriteto področje **Stalno izboljševanje** (Continuous Improvement), ki ga prepoznavajo kot pomembno področje in je sicer delno vključeno v vsa že našeta področja, nikjer pa ni izpostavljeno. Drugi velik kamen spotike pa je dejstvo, da končni regijski skavtski program luči sveta ne bo ugledal še najmanj pol leta. Kar pomeni, da za izvedbo programa ostane samo dobro leto časa, saj nato sledi že priprava na novo triletnje. Države članice se ob tem sprašujemo o smiselnosti postavljenega sistema priprave, sprejetja in izvajanja programa.

Foto: Bjarne Lohmann Madsen

Foto: ZHP

Neformalne skupine

Znotraj regije se je oblikovalo kar nekaj neformalnih taborniških skupin, ki se združujejo glede na skupne interese, jezik, kulturo ali težave. Prednost takšnih skupin je oblikovanje skupnih projektov, lažje vzpostavljanje kontaktov, izmenjava idej, izkušenj, kot tudi lažja komunikacija. Velika nevarnost, ki je bila že večkrat izpostavljena in zaznana na mednarodnih dogodkih, se pokaže ob glasovanjih in volitvah - glasovanje po skupinah. Takšne situacije pa hitro vodijo v preveliko razdrobljenost regije.

Lizbonska skupina (Grupo de Lisboa) združuje vse države z romanskimi jeziki (Portugalska, Španija, Švica, Italija, Romunija, Francija, Belgija, Luksemburg, San Marino). Skupina se zbere enkrat letno na srečanju mednarodnih načelnikov, kjer vsak govori v svojem jeziku.

Nemška konferenca (German Conference) združuje vse države, kjer je eden od govornih jezikov tudi nemščina. Ustanovljena je bila pred več kot 40 leti in vključuje tudi manjšine.

Jugovzhodna skupina (Southeast Group) združuje vse države jugovzhodne Evrope. Del te skupine je tudi ZTS.

Nordijska skupina (Nordic Group) združuje severne dežele (Islandijo, Norveško, Švedsko, Finsko in Dansko).

Višegrajska skupina (Visegrád Group) združuje štiri vzhodne države - Poljsko, Češko, Slovaško in Madžarsko. Skupina je bila vzpostavljena leta 1997 in vse od takrat vsaki dve leti organizirajo veliki Centralnoevropski jamboree (CEJ). Zadnji je bil letos na Poljskem.

Baltska skupina (Baltic Group) združuje tri manjše države - Latvijo, Litvo in Estonijo - ki se v zadnjem

času z višegrajsko skupino združujejo v skupino, imenovano **V4B3S1**. Zadnja država (S1), ki se je pridružila tej skupini, je Slovenija (ZSKSS).

Povezovanje ZTS

Zveza tabornikov Slovenije je v evropski regiji aktivna na več področjih. Najaktivnejši smo že v večkrat omenjeni SEE skupini, preko katere pripravljamo in izvajamo skupne projekte in si nudimo podporo na mednarodnih dogodkih. Več o zadnjem srečanju si lahko preberete v rubriki Mednarodno.

Aktivno vključeni smo tudi v neformalno skupino **Spiriteco**. Spiriteco združuje vse odprte, pluralistične ali nekonfesionalne skavtske organizacije, ki si želijo večjega poudarka na duhovnosti in ne samo religioznosti. Kot ena redkih organizacij, ki ima duhovnost zapisano v sami prisegi, smo jedro skupine. Z dokumentom Duhovnost lahko ključno pripomremo k razvoju in razumevanju duhovnosti, pripravi orodij in dokumentov ter izobraževanju.

V začetku poletja je Evropska skavtska regija razpisala povabilo za prostovoljce k vključitvi v delovne skupine, ki bodo do konca triletnja pomagale pri izvedbi regijskega skavtskega programa. Tudi iz ZTS se je pripravilo nekaj kandidatov, med njimi pa je bil izbran **Filip De Bock** kot vodja delovne skupine za Raznolikost in vključevanje (Diversity and Inclusion). Filip, čestitke in srečno!

Foto: Peach Norman Owen

Pogovor s Kevinom Camillerijem, predsednikom skavtskega komiteja Evropske skavtske regije

Kako dolgo si že skavt?

Oktobra letos sem praznoval svojo 30. obletnico. Kakšna je tvoja vloga v tvoji skavtski organizaciji in evropski regiji?

Sem predsednik Evropskega skavtskega komiteja in imam zato le častno pozicijo v naši skavtski organizaciji, brez odločevalne pravice.

Zakaj si skavt?

Verjamem, da je skavtstvo dobra sila, ki daje možnost mladim ljudem, da postanejo najboljše verzija samih sebe in jim odpre oči za svet okoli njih. V svetu, kjer so terorizem, vojna, naravne nesreče, ekonomske krize in netolerantnost normalen način življenja, je tabornišтво eden od redkih žarkov svetlobe.

Katere so tiste prednosti, zaradi katerih je tabornišтво oz. skavtstvo še vedno relevantno danes?

Vsekakor prepričanje, da moramo ustvarjati boljši svet in da je vlaganje v mlade ljudi najboljši način,

kako to doseči. Tabornišтво je bolj pomembno kot kdaj koli prej, ker je gibanje, ki ima močne vrednote, a se prilagaja potrebam svojega članstva.

Kako bi opisal tabornišтво v Evropi?

Tabornišтво v Evropi je živahen, raznolik in zelo dinamičen fenomen, ki je močnejši kot kdaj koli poprej. Naše nacionalne organizacije so sicer na isti poti, vendar opažamo, da niso vse na isti točki tega potovanja. Regija poskuša čim bolj podpirati nacionalne organizacije preko šestčlanskega komiteja, zelo močnega strokovnega osebja in ekipe preko 60 prostovoljcev. Skupaj izvajamo triletni program, ki je sprejet na vsaki regionalni konferenci.

Kateri bodo največji izzivi, s katerimi se bo tabornišтво soočalo v naslednjih letih?

V Evropi bo tabornišтво nadaljevalo z reševanjem problematike raznolikosti in inkluzije vseh družbenih skupin in opolnomočenjem mladih ljudi, hkrati pa bo poskušalo izboljšati komunikacijo s svojimi člani. Z globalnega vidika imamo zelo ambiciozno vizijo, ki predvideva rast članstva na 100 milijonov in tukaj bo potrebna velika osredotočenost in odločnost, da bomo to uresničili.

Ko odgovarjam na ta vprašanja, sem na poti domov. Vračam se z zelo pomembnega srečanja Svetovnega skavtskega komiteja, na katerem je bil izbran naš naslednji tajnik. Oznanitev bo sledila v prihodnjih dneh in prepričan sem, da je to korak v pravo smer pri uresničevanju naše misije - ustvarjanju boljšega sveta.

Tudi vas mika Evropa?

ZTS se počasi vključuje tudi v različna partnerstva z drugimi državami. Letos na primer pričenjamo intenzivnejše sodelovanje s francoskimi skavti. Vsako leto v Slovenijo sprejmemo veliko različnih mednarodnih skavtskih skupin in jim pomagamo pri iskanju projektov, nastanitev ali kontaktov.

Veliko pa je na tem področju odvisno tudi od vas, rodovi, načelniki, člani. Če imate v mislih kakšen zanimiv projekt, pri katerem bi se radi povezali s skavti v Evropi, ste lepo vabljeni, da me kontaktirate (eva.bolha@taborniki.si) in skupaj bomo našli tako partnerja kot finance za izvedbo projekta.

Nejc vabi k raziskovanju:
Za najnovejše novice obiščite
www.euroscoutinfo.com!

Foto: Borislav Jovović

Počutim se kot zbiralec informacij

Besedilo in fotografija: Tea Derguti

Rok Manfreda, novi strokovni sodelavec Zveze tabornikov Slovenije, prihaja z Bleda, doma pa je v Trzinu. Heca se, da svoje Žive ni uspel spraviti še dlje iz Ljubljane proti Gorenjski. Zanimiv je njegov pogled na taborniško organizacijo, ker je do nedavnega, razen otroških vtisov in kot taborniški starš, ni poznal.

Takole je opisal svoj prvi stik s taborniki:

Pred delom na ZTS nisem imel veliko stikov s taborniki. Tabornik sem bil kot otrok, ampak rod je nato na Bledu propadel, tako da sem bil član samo leto, morda leto in pol. Tabornike smo srečevali na cestah, ko so pri 30 stopinjah pešočili po bohinjski magistralki. Nato smo jih videli v Bohinju in Ribnem šotoriti in smo razmišljali, da bi jim šli ukrast zastavo. Drugi vtis - čisto otroški je bil ta - da imajo uniforme in so zelo podobni vojski oz. civilni zaščiti, predstavljali smo si, da je to strogo organizirana organizacija, da se zjutraj postavijo v vrste in gredo na delo.

Kakšna se ti po dveh mesecih dela v pisarni zdi taborniška organizacija?

Po prvih mladostniških stikih sem se s taborniki ponovno srečal prek Mestne občine Ljubljana in kasneje, ko sva se z Živo odločala, da bodo hčerke tabornice. Ob prijavi na razpis sem torej o tabornikih vedel že več, sedaj, po prvih tednih v pisarni, pa moram reči, da mi postaja še veliko bolj všeč. Presenečen sem, koliko znanja in idej imamo, vsak dan me kaj preseneti, tako da se kljub obsežnim kariernim izkušnjam počutim kot pripravnik.

Si opazil še kaj, kar se morda tabornikom zdi že samoumevno?

Opazil sem, da se pri tabornikih zelo dobro poznate med sabo, da ste skupnost. Presenetilo pa me je, da tako močna in povezana skupnost nima nekega elektronskega medija, ki bi omogočal sodobnejše povezovanje in hitrejša reakcije na pereča vprašanja. Mislim, da bo enkrat potrebno narediti ta prehod, da se bo ta skupnost povezala tudi na takšen način. Ko gledam druge skavtske organizacije, tudi oni tega še nimajo. Imajo pa novičarske portale.

“

Po tem scenariju se v Gozdni šoli odpira tudi več priložnosti za taborniške zaposlitve.

Tvoja prioriteta na Zvezi je priprava poslovnega načrta za Gozdno šolo?

Res je, trenutno odkrivam več kot 100-letno tradicijo taborjenja v Bohinju in preučujem naš biser v tej dolini. Verjamem, da je Gozdna šola za vsakega tabornika poseben kraj, vsi se tudi strinjamo, da ima odlično lokacijo in da je njen potencial premalo izkoriščen. Od tu dalje pa se pogledi že močno razhajajo. Moja naloga je razbrati, kaj bi trg in taborniška organizacija sprejela, in iz tega sestaviti poslovni model.

Kot namiguje že ime, je Gozdna šola predvsem taborniški trening center in zdi se mi, da je dobro to ohraniti. Taborniki nismo hotelirji. V našem poslanstvu se veliko govori o vzgoji in mislim, da je kakovosten program tisto, na čemer lahko zgradimo uspešno zgodbo. Program, ki ga rod prakticira prek celega leta, moramo gostom pokazati v treh, petih dneh, na atraktiven način. Po tem scenariju se v Gozdni šoli odpira tudi več priložnosti za taborniške zaposlitve. Potrebovali bi ekipo animatorjev, izkušenih tabornikov, ki bodo znali igrati kitaro, sestaviti himno ali izpeljali zanimiv program za vrtce ali podjetja.

S čim rad zapolniš svoj prosti čas?

Trenutno gre največ časa za družino, vsak teden poskušam iti s prijatelji na partijo nogometa in vsake toliko mi uspe tudi s kajakom na vodo. Kot študent sem bil vodnik raftinga in soteskanja, po tem sem

obdržal stik z vodo preko kajaka, jeseni in spomladi poskušam oditi čim večkrat na Bohinjko, še en bohinjski biser. Pozimi zadnja leta s prijatelji zelo rad pobegnemo za nekaj dni v Maroko deskat na valove, naša surferska ekipa se imenuje Lifetime beginners.

Doma imaš tri punce, Milo (5), tabornico Belo (7) in Živo.

Bela je tabornica drugo leto, ni več praktikantka, torej ima že višji status od očeta in zelo rada hodi na vodova srečanja. Oba sva včlanjena v Rod skalnih taborov Domžale. Preko nje sem prišel tudi v stik s Taborom in pričel boljše spoznavati organizacijo.

“

Spoznal sem, da ljudje radi delajo za svojo skupnost in da pogrešajo močno povezanost skupnosti, v kateri živijo.

Iz katere stroke prihajaš?

Študiral sem obramboslovje na Fakulteti za družbene vede, torej sem politolog. Dolgo sem delal v mednarodni kadrovske agenciji, bil sem lovec na glave. Z leti sem postal odgovoren za iskanje vodstvenih kadrov. To je bilo tudi obdobje, ko smo iskali smisel v življenju in me je okolje multinacionalke demotiviralo, podjetje ni imelo globljega smisla od dobička in ta se je redno postavljalo pred ljudi.

Nadaljeval sem na Mestni občini Ljubljana, kjer sem želel prebuditi četrtno skupnost - spalna naselja povezati z različnimi projekti, garažnimi razprodajami, koncerti in drugimi dogodki. Spoznal sem, da ljudje radi delajo za svojo skupnost in da pogrešajo močno povezanost skupnosti, v kateri živijo. Idej je bilo vedno več kot ljudi, tako kot pri tabornikih - premalo rok, da bi vse izpeljali. Podobna problema sta tudi pomanjkanje sredstev in časa.

S čim se trenutno največ ukvarjate v taborniški pisarni?

Danes je bilo zanimivo. Ravno smo se vrnili iz obale, kjer smo si skupaj s ČŠOD ogledali zemljišče ob morju, kjer bi morda lahko uredili prostor za taborjenje. Ali se bo iz tega kaj razvilo, pa je še prezgodaj govoriti.

Ali je kajenje tobaka in pitje alkohola pri tabornikih sprejemljivo?

Besedilo: Tadej Pugelj - Puggy, fotografija: Pija Šarko

Če so nekemične zasvojenosti relativno nov pojav, sta alkohol in tobak stara "škodljivca" za zdrave odraslih in še posebej mladih.

V projektu Za zdravje mladih, ki je potekal lani in letos, smo pri tabornikih (in tudi v celotnem projektu skupaj z drugimi partnerji) posvetili veliko pozornosti zdravi prehrani, zdravemu gibanju in duševnemu zdravju, zelo malo pa škodljivemu pitju alkohola, tobačnim izdelkom, spolnemu zdravju in nekemičnim zasvojenostim. Zakaj je tako? Ker se o tem toliko piše in govori na vsakem vogalu, da smo postali za vsa ta opozorila preprosto slepi. Sprejemajo se novi zakoni, škatlice cigaret so vedno bolj polne negativnih sporočil in fotografij, alkohol je vedno bolj obdavljen. Ljudje pa še vedno pijejo alkohol in uporabljajo tobačne izdelke. In zakaj naj bi bilo pri tabornikih drugače? Verjetno vsak tabornik brez pomisleka najde argument ali dva proti takemu ravnanju, vsak voditelj pa se zaveda svojega vzgojnega poslanstva. Vse lepo in prav, ko smo na deklarativni ravni. Kaj pa v realnosti ravnanja? Smo še tako trdni in je naše vodilo zdravo življenje?

Stališča stotih mladih taborniških vodnikov in vodnic do uživanja alkohola

Anketirancem se ena steklenica piva, en kozarec vina zdi neškodljiv ali malo škodljiv. Občutek za škodljivost žganih pijač se s starostjo zmanjšuje.

Več kot polovica anketirancev se je v življenju že napila. Najbolj pogost dejavnik prvega stika z alkoholom je pripadnost skupini vrstnikov (če pije eden, pijejo vsi). S starostjo se razlog spreminja v pitje zaradi ugodja, sproščenosti.

Alkohol je v mnogih primerih prisoten na taborniških akcijah. Na vprašanje, kako pogosto starejše tabornice in taborniki na taborniški akciji pijejo alkohol, je samo 15 % odgovorilo nikoli, zelo redko in občasno 65 %, pogosto in vedno pa 20 %.

Anketiranim se zdi zelo pomembno, da pri tabornikih ne pijemo alkohola (69 % jih je odgovorilo zelo pomembno). Majhen pomen nepitju alkohola pripisuje 17 % vprašanih.

Stališče, da pri tabornikih ne pijemo alkohola, je pripravljeno zelo zagovarjati več kot 60 % anketiranih. Takih, ki niso pripravljene zagovarjati tega stališča, je manj kot 5 %.

Da lahko kot vodniki v zelo veliki meri vplivajo na pitje alkohola svojih članov, je odgovorila nekaj manj kot polovica vprašanih. Manj kot vsak deseti meni, da vpliv ni možen oziroma je zelo majhen.

Kaj pravijo promotorji zdravja?

Ker so statistični podatki včasih suhoparni, smo nekaj taborniških promotorjev zdravja vključili v razmišljanje o tem, kako doživljajo pitje alkohola in kajenje tobaka pri tabornikih in kako bi lahko dolgoročno v zvezi s tem spreminjali vedenja in stališča.

Moje mnenje je, da kajenje in alkohol nimata kaj iskati pri tabornikih, še posebej to velja za akcije, zimovanja, taborjenja itn. V našem rodu teh težav nimamo, ne vem pa, kako resen je ta problem v drugih rodovih. Možnost za dolgoročno spreminjanje vedenja in stališča v zvezi z alkoholom in kajenjem pri tabornikih vidim predvsem v delavnicah na obe temi. Dobro bi bilo, da bi izdelali smernice, ki bi se jih potem držali. Najbolj radikalno bi seveda bilo, da se enostavno prepove.

Mateja Majal, Rod II. SNOUB Ljubo Šercer Maribor

Sam za tako početje še zlasti krivim prenikavo zavedanje o škodljivosti alkohola in kajenja med mladimi nasploh (ne nujno taborniki) in prepričanju, da zabavno večerno druženje brez opijanja ni možno. Pogosto se ista družba, ki se srečuje pri tabornikih, srečuje tudi izven tega okvira in preprosto ne vidi spornosti v takem početju pri tabornikih. Najbolj od vsega pa me moti, da sta pitje alkohola in kajenje med mladimi normalna.

Nenormalen sem jaz - abstinent: "Ne moreš trditi, da je druženje brez alkohola lahko prav tako zabavno, ko pa sam nimaš izkušenj s pitjem." Tak pristop ne more voditi do izboljšav. Tudi skupinski pogovori ne. Vodniki so povečini odrasli in sami odgovorni za svoje početje, prevzgojili pa se ne bodo kar tako.

Edina začasna rešitev se skriva v prepovedih in sankcijah, te pa pogosto privedejo do sporov. Pri tabornikih na srečo ne gre za popivanje, kvečjemu gre za kakšno pivo. Dokler nekdo pije samo zato, ker ima neko pijačo rad in ne da bi bil pijan, se mi zdi stvar sporna le s stališča kršenja dogovorov in zdravja. Pogosto pa dogovori in osebno prepričanje tolerirajo takšno početje in nihče nima občutka krivde.

Anej Golčar, Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor

V nekaterih rodovih z alkoholom ni težav, ker ga ni že od nekdaj. Enako je s tobakom. Nekje je močno prisoten, drugje ne. Največji problem se mi zdi, da nekateri mladi začnejo uživati alkohol in tobak ravno zaradi taborniških druženj. Se pravi smo taborniki vzrok. Večerna taborna druženja ob alkoholu je potrebno nadomestiti z zdravim, družabnim programom, enako je s tobakom. Potrebno je ozaveščanje, tudi starejših, ki so mladim vzor. V pravih taborjenj ZTS sta alkohol in tobak prepovedana, dejansko pa ... Z večjim nadzorom ZTS in odgovornostjo rodu do tega pa bi lahko tudi kaj dosegli.

Manca Dremel, Rod Jezerski zmaj Velenje

Zlet tabornikov Slovenije kot priložnost za krepitev zdravega življenjskega sloga

Zbral: Tadej Pugelj - Pugy, fotografija: Matic Pandel

V začetku oktobra smo opravili kratko anketo v zvezi s primernostjo kajenja tobaka in pitja piva za osebje na naslednjem zletu ZTS (torej za polnoletne tabornice in tabornike). Kaj pa o tem menijo vaši sogovorniki?

- Več kot polovica od 23 anketiranih taborniških vodij je odgovorila, da je to čisto neprimerno.
- Trije ocenjujejo, da bi bilo kajenje možno.
- Dvema se zdi, da bi osebje lahko imelo možnost kaditi ali popiti pivo.
- Četrtnina se v zvezi z vprašanjem ni mogla opredeliti.

Že s taborniško prisego smo obljubili, da bomo živeli v skladu s taborniškimi zakoni, med katere sodi tudi dvanajsti - tabornik živi zdravo. Ta še posebej poudarja, da "se odrekamo zlasti alkoholu in kajenju", zato takšno početje pri tabornikih, še posebej med nošenjem taborniške rutice, vidim kot nedopustno, saj je v nasprotju z nečim, kar smo "pri svoji časti obljubili". Dolgoročno rešitev vidim v tem, da tabornikom namesto časa, preživetega ob pitju alkohola in kajenju tobaka, ponudimo več drugih, bolj zanimivih in seveda zdravih doživetij. Zavedati se moramo, da je spreminjanje vedenja zahteven in dolgotrajen proces, predvsem pa bi moral biti z vidika Zveze tabornikov Slovenije skrbno načrtovan.

V skladu s smernicami zdrave organizacije si ne smemo dovoliti, da bi na aktivnostih, še posebej takšnih, kot je zlet tabornikov Slovenije, spodbujali nezdrav način življenja, zato naj za udeležence ter osebje na celotnem območju zleta velja prepoved pitja alkohola in kajenja oziroma se slednje brez taborniške rutice omogoči zgolj na za to predvideni lokaciji izven območja zleta.

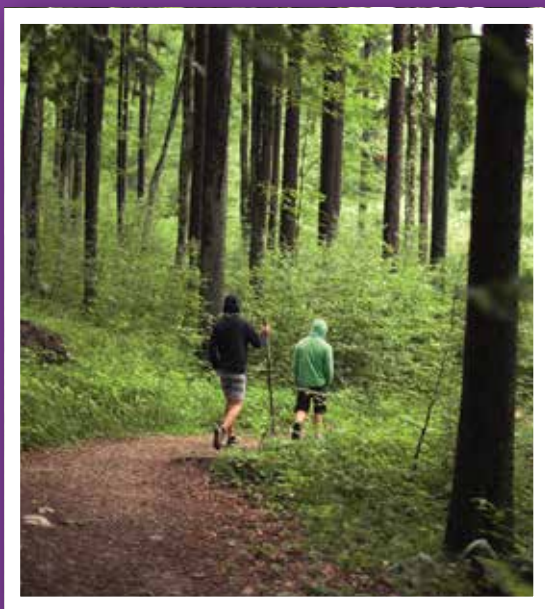
Timi Kokol,
Rod II. SNOUB Ljubo Šercer Maribor

Jaz sem za nič alkohola. Lahko pa brezalkoholno pivo. Glede kajenja je težko, saj so tisti, ki kadijo, odvisniki. Za njih se lahko uredi poseben prostor, ki ni vsem na oče. In se jih prosi, da hodijo čim manjkrat kadit.

Mateja Majal,
Rod II. SNOUB Ljubo Šercer Maribor

Osebno sem prepričan, da kakršna koli alkoholna pijača ali kajenje enostavno ne spadata k tabornikom. Pitje alkohola (tudi, če gre samo za pivo) se mi iz principa ne zdi odgovorno, čeprav vem, da kozarec piva ni kaj dosti bolj nezdrav kot kozarec sladke pijače.

Anej Golčar,
Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor

Nova člana strokovne službe ZTS

ZTS je bila pred približno enim mesecem uspešna pri prijavi projekta Taborniški pospeševalnik (TAPOS), ki spodbuja zaposljivost mladih. Na svoji 29. redni seji je IO ZTS potrdil zaposlitev dveh novih projektnih sodelavcev, in sicer Blaža Zupančiča na mestu vodje projekta in Nine Medved na mestu projektne sodelavke. Obema pri delu želimo veliko uspehov!

Zagovori projektov tečajev

13. oktobra so v prostorih ZTS potekali zagovori projektov, ki jih morajo tečajniki izvesti, da zaključijo tečaj. Zagovore je uspešno opravilo kar 14 tabornic in tabornikov, udeležencev Tečaja za vodje, Woodbadge tečaja, tečaja ALT in specialističnega tečaja orientacije in topografije. Seznam vseh projektov si lahko ogledate v novički na Stenčasu. Megi Batista, Vid Sečki, Sandra Meško, Eva Škofic, Anže Kolar, Ajda Čebul, Mark Baltič, Petra Jelovšek, Suzana Podvinšek, Andrej Rus, Andraž Mauer, Miha Lotrič, Tinkara Ošlovnik, Rebeka Jereb - iskreno čestitamo za še en uspešno zaključen korak na poti vašega taborniškega izobraževanja in vam želimo veliko novih izzivov!

Anketa o prostovoljstvu evropske komisije

Evropska komisija pripravlja študijo vpliva prostovoljskega dela na mlade, da bi pridobili čim več in čim boljše informacije, pa potrebujejo našo pomoč! Rešite anketo na povezavi www.volunteering-survey.org/second_page.html, saj po koncu reševanja dobite tudi uporabne povratne informacije!

Sodeluj z uredništvom Facebook strani Taborniki

Uredništvo Facebook strani Taborniki išče okrepitve! V kolikor veliko časa preživite v iskanju uporabnih taborniških vsebin ali pa imate zanimive informacije o taborniških akcijah, jih lahko posredujete Anji Slapničar na anja.slapnicar@gmail.com, vabljeni pa ste tudi, da se pridružite redni uredniški ekipi!

Jesenski vodniški tečaji

Med krompirjevimi počitnicami sta potekala še dva vodniška tečaja, in sicer v organizaciji Celjsko-zasavskega območja ter skupni tečaj Pomurskega in Podravskega območja. Vodstvom različnih rodov se je tako pridružilo 25 novih vodnikov.

Posvet KVIDO

Posvet KVIDO je namenjen vsem izobraževalcem. Izobraževalci so člani različnih rodov ZTS, ki imajo že opravljen tečaj ALT, oziroma člani, ki so aktivno vključeni v mentorske time različnih tečajev ZTS. Posvet je organiziran vsako leto, letos pa bo potekal 10. in 11. decembra. Tudi letošnji posvet bo razdeljen na dva dela. V prvem delu bo pozornost usmerjena na dva dokumenta - prvi opredeljuje vlogo in delovanje odraslih prostovoljcev v ZTS, drugi pa je izobraževalna shema ZTS. V drugem delu se bodo udeleženci razdelili v dve skupini, v prvi bodo mentorji vodniških tečajev, v drugi pa mentorji ostalih tečajev ZTS. V obeh skupinah bo potekal razmislek o implementaciji zelenih smernic, VT bodo sprejeli skupaj ustvarjene sklepe o zelenih poenotenjih nekaterih področij tečajev, ZTS tečaji pa bodo nadaljevali v smeri povezovanja, pomembnih enakih poudarkov na tečajih in logističnih usklajevanj.

SEE srečanje v Bohinju

Besedilo: Eva Bolha, fotografija: Mihaela Ciobanu

Že tradicionalno srečanje taborniških organizacij jugovzhodne Evrope smo tokrat gostili slovenski taborniki v Gozdni šoli v Bohinju med 14. in 16. oktobrom. Jesenskega vikenda pa nismo izkoristili le za sestankovanje in načrtovanje, ampak tudi za druženje in mreženje.

Tokratnega srečanja se je udeležilo **27 predstavnikov iz 10 držav** skupine in trije predstavniki drugih neformalnih regijskih skupin. V soboto smo poslušali predstavitev taborniških organizacij in poročilo preteklega leta, v katerem je bil posebej izpostavljen prvi skupni projekt skupine SEE ALT, mednarodni tečaj za taborniške izobraževalce. Sončno popoldne smo izkoristili za vožnjo s kanuji na Bohinjskem jezeru in pozno popoldne za predstavitev regijskega taborniškega programa. Ta je v zadnjih mesecih doživel nekaj sprememb in dopolnitev, ki jih je predstavila nekdanja članica evropskega komiteja Milena Pecarski. V nedeljo dopoldne pa smo se razdelili v manjše skupine in na papir prelili vse ideje, ki bi jih radi kot skupina uresničili v prihodnjem letu. Ob koncu smo sklenili, da nas sicer čaka naporno mednarodno taborniško leto, a kljub temu vsi komaj čakamo, da se ponovno snidemo prihodnje leto v Črni gori!

Taborniške odprave v tujino

V prejšnji številki ste lahko prebrali o mednarodnih taborih, ki se bodo zgodili v naslednjem letu. Verjamem, da večina med vami razmišlja o udeležbi na Zletu 2017. Pa vendar, če se odločite za pot v tujino, ne pozabite izpolniti **informacijskega obrazca odprav v tujino** Komisije za mednarodno dejavnost. S tem želimo pridobiti nekoliko bolj natančne podatke o tem, koliko naših članov se odpravlja v tujino in kam gredo, hkrati pa lahko s tem vodji odprave pomagamo pri organizaciji in nudimo pomoč v primeru morebitnih nepredvidenih dogodkov.

Nejc brska po spletu: Obrazec lahko najdete na Stenčasu in na FB strani Svetko Tabornik!

Nejc sprašuje: Ali si vedel? Neformalno skupino SEE sestavljajo Slovenija, Hrvaška, Srbija, Črna gora, Bosna in Hercegovina, Makedonija, Grčija, Ciper, Malta, Turčija, Izrael, Bolgarija in Romunija.

Eno službo, prosim!

Besedilo in slika: Nina Medved

Če zaključuješ študij, se prvič vključuješ na trg dela ali iščeš novo službo, potem je to dober čas, da temeljito razmisliš o sebi in se postaviš na prvo mesto. Pri tem ti lahko pomaga taborniški projekt TAPOS - prijavi se zdaj!

Pridobiti in obdržati zaposlitev ni preprosto, a ker smo taborniki visoko sposoben kader, ti želimo stati ob strani, ko si boš utiral karierno pot. Služb ne bomo delili, bomo pa naredili, kot pravi parabola: Daj človeku ribo in nahranil ga boš za en dan, nauči ga ribariti in hrane bo imel za vse življenje!

Zato se bo TAPOS odvijal v treh delih. Prvi del je namenjen PP-jem: s pomočjo **PP programa** boste bolje ozavestili svoj potencial, razvili uporabne veščine in znanja ter pridobili kompetence na področju vodenja in mehkih veščin.

Vabilo k sodelovanju

Drugi del projekta je namenjen RR-om oziroma vsem, ki iščete ali boste v bližnji prihodnosti iskali službo. Od **februarja do marca 2017** se boš lahko udeležil delavnic in aktivnosti, kjer boš:

- razvil boljše zavedanje o lastni identiteti in kompetencah,
- razvil zavedanje o tem, kateri dejavniki te motivirajo ali zavirajo,
- raziskal lastne močne želje po doseganju nečesa posebnega v življenju,
- spoznal sodobni trg dela, trende in pristope, ki zanj veljajo (krožno gospodarstvo, trajnostni razvoj družbe, združništvo, kako deluje startup, kaj je crowdfunding, coworking itn.),
- raziskoval, kaj je kariera in kako jo graditi,

- analiziral možne zaposlitvene poti in poklice,
- se razvil s pomočjo simulacijskih metod,
- sodeloval v učnem peskovniku, kjer boš razširil svojo socialno mrežo,
- razvil kompetence zaposljivosti in podjetnosti,
- pripravil realen zaposlitveni načrt.

V delavnice bodo vključeni **strokovnjaki iz partnerskih organizacij** projekta: Ustvarjalnika, Jazona, Skupnosti Etri in Zavoda 404. Nato se boš lahko preizkusil na 3-tedenski delovni praksi pri izbranem delodajalcu ali katerem od sodelujočih partnerjev, kjer boš pridobil dragoceno delovno izkušnjo. Ves čas boš imel na voljo mentorstvo.

K sodelovanju želimo pritegniti vsaj 50 udeležencev. Program bomo ponovili tudi v letu 2018, v istem letu pa bo sledila še tretja faza TAPOS-a, **razvoj celostnega koncepta taborniško podjetje**. Želimo podpreti ustanovitev podjetij, ki bodo taborniške vrednote prenašala v svet gospodarstva, zaposlovala mlade ljudi in imela pozitiven povratni učinek na taborniško organizacijo. Skupaj bomo poskusili razviti vsaj dve vaši lastni pobudi, ki bosta lahko prerasli v podjetji.

Miha uabi: Prvo srečanje udeležencev bo potekalo 17. decembra, zato se čim prej prijavi za sodelovanje na blaz.zupancic@taborniki.si!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Ko si del narave

Besedilo: Nina Medved

Oktober se je odvijalo nadaljevanje akcije Obnovimo gozdove iz leta 2014, ko smo taborniki v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije po žledolomu sadili nova drevesa po vsej državi. Tokrat smo jih negovali. In sebe tudi.

Akcija, ki smo jo po prvih načrtih nameravali speljati že 10. septembra, se je odvila sredi oktobra, na megleno, a prijetno soboto, 22. oktobra. Kljub temu so z vseh 7 lokacij, na katerih smo se dobili taborniki z vseh koncev Slovenije, prišle informacije, da so se imeli lepo. Skupno se je akcije, katere častni pokrovitelj je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, udeležilo okoli 420 posameznikov.

Lokacije nege

- OE Postojna, Prestranek
- OE Kranj, Hrastovec
- OE Ljubljana, Arboretum Volčji potok
- OE Nazarje, Veliki Koželj pri Velenju
- OE Celje, Sv. Jernej pri Ločah
- OE Maribor, Cigonca pri Slovenski Bistrici
- OE Murska Sobota, Nemčavci

Sv. Jernej pri Ločah Foto: Miha Rušnik

Rešili smo gozd

Zbrali so se predvsem taborniki in njihove družine ter predstavniki našega projektne partnerja, Zavoda za gozdove Slovenije. Pripravljene, da bomo poskrbeli za okolje, smo željno oblačili delovne rokavice

in stiskali vrtno škarje ter zavzeto poslušali razlago revirnih gozdarjev o terenu, na katerem se nahajamo. Nenad Zagorac iz Zavoda za gozdove Slovenije nam je v Cigonci povedal, da so del **naravne sestave gozda** na tej lokaciji hrastovi in gabrovi gozdovi: "In tudi mi smo se na ta način lotili obnove: največ je bilo posajenega hrasta, gaber pa bo prišel sam, saj ga je v okolici precej."

Predstavitvi je sledila **nega gozda**. Dokler gre za mladje, izvajamo nego gozda tako, da posamezna drevesca ogradimo s plastičnimi tulci, s čimer jih zaščitimo pred lačno divjadjo, ali pa odstranjujemo rastline v bližini, ki bi jim odvzemale prostor in zasitirale sončno svetlobo. "Odstranjevali smo predvsem robido, krhliko in praprot. Kljub temu, da je deset let stara, je praprot toliko agresivna, da doseže spodnje veje dreves in v primeru večjih količin snega se polaga," je povedal Nenad Zagorac. Tako so najmlajši med nami hitro ugotovili, kako se zadevi streže, in škarje so veselo strigle. Otroci so ob tem navdušeno kričali: "Rešili smo gozd!".

Nemčavci Foto: Urša Pirš

Cigonca Foto: Sara Stiplovec

Negovali smo sebe

Prišel pa je tudi čas za nas. MČ-ji so ob pripravi vasice iz naravnih materialov raziskovali, kaj vse jim narava nudi, in GG-ji so na scavenger huntu prek poučnih izzivov raziskovali gozd. Odrasli so odšli na sestanek z drevesi. Vaja je sodelujočim ponudila trenutek, ko so se lahko sprostili in prepustili blagodejnemu učinku gozda ter se pogovorili - z drevesi. Ta so postala naši sogovorniki in ob pozornem opazovanju drevesa, ki smo si ga izbrali, smo si lahko predstavljali družinskega člana, prijatelja, sodelavca, s katerim bi odnos radi še posebej negovali. To je bila precejšnja novost za nas, tabornike, saj še nimamo veliko prakse z izvajanjem tovrstnih duhovnih aktivnosti z zunanjimi udeleženci. Romana Vinčec, mama dveh tabornic, se je udeležila akcije v Nemčavcih: "Na takšen način sem prvič opazovala drevesa v gozdu. Ustavila sem se ob mogočnem hrastu. Občutek je bil lep. Enostavno začutiš energijo dreves in da si sam del narave."

Narava ne pozna škode

Ura na terenu je minila in zaskrbljeno smo se ozrli po velikem pasu nizkega rastja, kjer so pred prihodom lubadarja stala drevesa. Gozdarji so nas pomirili. Delo je dolgotrajno in v največji meri obnavljamo gozdove s pomočjo **naravne obnove**: "Tako obnavljamo 80-90 % površin v Sloveniji. To pomeni, da imamo star gozd in čakamo, da so ugodna semenska leta, ko semena padejo na tla in v ugodnih razmerah vzklijejo. Potem vzgojimo mlad gozd in kasneje, ko ta doživi neko višino, star gozd posekamo. Druga možnost pa je ta, ki smo jo videli danes, ko pride do naravne ujme, v tem primeru škodljivca lubadarja, ki je uničil gozd, zato smo morali zasaditi drevesa, če smo želeli v kratkem priti do gozda. Tu pa je strošek izjemno visok. Takšna obnova stane med pet in deset tisoč evri na hektar, takšna pa je tudi približna vrednost enega hektarja gozda na trgu."

Tako smo z akcijo Obnovimo gozdove le nekoliko prispevali k obnovi gozdov. Takrat smo s 1600 prostovoljci na 23 lokacijah poskrbeli za približno 50.000 sadik in pomagali obnoviti okoli 50 hektarov gozdov. Z nekoliko bolj skromno akcijo smo letos oktobra tem istim sadikam pomagali, da se bodo okrepile in razvile v velika drevesa.

Dan se je zaključil v prijetnem vzdušju, četudi nekoliko hitro. Še razdelitev našitkov Messengers of Peace, ki jih taborniki prejmejo, če so del tega WOSM-ovega projekta, razdelitev ličnih in poučnih brošur o gozdu, ki jih je izdala ZTS, in malica pred odhodom, ki nam jo je poklonil Hofer. Zahvala gre tudi NLB, ki je podprla akcijo, in vsem udeležencem, ki so ta dan naredili nekaj za okolje in, če ne še pomembneje, zase!

Jubilejni TOTeM

Besedilo: Matej Lakota, fotografiji: Marko Vidmar

Tudi letos je prvi vikend v septembru potekalo Taborniško odbojgarsko tekmovanje na mivki (TOTeM). Tekmovanja se je udeležilo 12 ekip, od tega 2 domači.

Prva žoga je na igrišče priletela v soboto ob 9.30 in tekmovanje se je v športnem duhu lahko začelo. Točke so padale kot za šalo in ob 13.00 je sledil manjši odmor, saj smo dobili okusno kosilo, ki nam ga je pripravil Marko skupaj z ekipo pomočnikov. Tekme so se v soboto zaključile okoli 18.00 in sledila je večerja ter ostale športne aktivnosti in debate.

V nedeljo so tekmovalci že zjutraj ponovno stopili na igrišče in čeprav smo imeli manjše težave z vodo in nam je igrišče poplavelo, je tekmovanje potekalo nemoteno. Četrto mesto je na turnirju zasedla domača ekipa Neločljivi, tretje mesto si je priigrala ekipa Bagri. Veliki finale je bil zelo napet, saj sta ekipi Morske solate in Sekvoje potrebovali kar tri sete, da smo dobili zmagovalca

turnirja. Na koncu pa so si glavno nagrado priigrale Sekvoje, ki so se razveselile poleta v vetrovniku Aerodium v Logatcu. Tako se je še jubilejni, 20. TOTeM s 85 udeleženci zaključil v odličnem vzdušju in pričakovanjem prihodnjega.

Rezultati

1. mesto: Sekvoje, Rod dobre volje Ljubljana
2. mesto: Morske solate, Rod jadranskih stražarjev Izola
3. mesto: Bagri, Rod gorjanskih tabornikov Novo mesto

Medvoški taborniki pri lokalnem čebelarju

Besedilo: Maja Kogovšek in Nina Kozamernik,
fotografija: Benjamin Burgar

Mlajši taborniki iz Rodu dveh rek Medvode smo se na prijetno oktobrsko soboto odpravili na prav poseben izlet - čebelji polet!

V Preski nas je sprejela čebela Vesela. Ta posebna čebela, ki ni znala leteti, znala pa je govoriti, je vsem prisotnim prebrala prvo pismo, ki so ji ga za udeležence izleta pustile pridne čebele z Golega Brda. Če je obstajalo prvo pismo, se je nekje zagotovo skrivalo še drugo ali tretje, zato smo se hitro odpravili na pot. In res! Ob drugem pismu smo vsi skupaj s petjem himne medvedkov in čebelic opozorili medanske gozdne živali, da vstopamo v njihov svet, v tretjem in četrtem pa nas je čakala zgodba o leni čebeli Marinki, ki je zavoljo ljubezni in pomoči bolnim postala pridna in tako kot njene sodelavke pričela vsak dan nabirati zdravilen med.

Pisma in čebela Vesela so nas popeljali prav do doma čebel - do čebelarstva Bukovšek. Tam nas je prijazno sprejel čebelar Miha in vsem vedoželjnim tabornikom povedal nekaj več o pravih čebelah. Ste vedeli, da ima čebela 1 želo, 2 očesi za gledanje v naravi, 3 očesa za gledanje v panju, 4 krila, vsega skupaj 5 oces in 6 nog? In da v naravi nabirajo cvetni prah, ki se jim prilepi na kosmate nožice, ter medičino za pridelovanje medu, ki jo spravljajo v poseben prostorček, imenovan medena golša? Izvedeli smo tudi, da v Sloveniji živi čebela, ki se imenuje kranjska sivka in je rjave, črne in sive barve. Na koncu so nam postregli še z okusnim čajem ter kremnim medom. Polni novega znanja smo se odpravili proti domu, izlet pa zaključili s sladkanjem z domačimi medenjaki.

Čebelji kviz

Ker smo taborniki vedoželjni in imamo radi izzive, smo izziv pripravili tudi za bralce Tabora. Ga boste sprejeli?

- Katere barve ne najdemo pri kranjski sivki?**
a) sive, b) črne, c) rumene, d) rjave
- Koliko parov kril ima čebela?**
a) 1, b) 2, c) 3, d) 4
- Koliko čebel delavk živi v čebelji družini?**
a) 200 do 800 čebel delavk
b) 2.000 do 8.000 čebel delavk
c) 20.000 do 80.000 čebel delavk
d) 200.000 do 800.000 čebel delavk
- Katero delo v družini opravlja matica?**
a) skrbi za potomstvo, izlega jajčeca
b) nabira cvetni prah
c) straži ob vhodu v panj
d) gradi satje
- Koliko kotov ima posamezna celica satja čebel?**
a) štiri
b) pet
c) šest
d) osem
- Kako se imenujejo poslikave, ki jih najdemo na čebelnjakih?**
a) panjska galerija
b) panjske naslovnice
c) panjske začetnice
d) panjske končnice
- Katera bolezen pri čebelah ni prisotna?**
a) prehlad
b) viroza
c) steklina
d) gniloba
- Iz česa je zgrajeno satje čebel?**
a) voska
b) lesa
c) medu
d) cvetnega prahu

Dobrodošlica na čast novemu taborniškemu letu

Taborniki Rodu belega konja Slovenske Konjice smo izbrali prvi oktobrski vikend, lepo in toplo vreme ter se odpravili na pohod in mini taborjenje kot spodbudo in dobrodošlico na čast novim članom, ki so se nam v tem šolskem letu množično pridružili. Izpred taborniškega doma se nas je 24 najpogumnejših odpravilo na sedemkilometrski pohod do Mlakarjeve kmetije v Čadramu pri Oplotnici. Spremljali so nas dobra volja, pesem, sonce in odločenost tudi najmlajših, da pridemo do cilja. Ob prihodu je iz kotlov že dišalo, še zastavo smo dvignili, nabrali drva in zgodnja večerja je našla pot v naše želodčke. Pridružilo se nam je še nekaj zamudnikov in treba je bilo pripraviti šotore za spanje (prvi smo spali v čisto, čisto novih šotorih!) ter pripraviti ogenj in večerni program se je začel. Z grozljivo zgodbo Marcela in Veronike, prijaznimi pesmimi Čujkota, tvistom, pečenimi jabolki ... Najprej so

omagali najmlajši, tisti malo večji pa so imeli še toliko energije, da so šli še na kratek nočni pohod v gozd in nabrali drva. Zjutraj nas je zbudil rahel dežek, ki pa dobre volje ni pokvaril. Skuhali smo čaj, pojedli zajtrk, popravili šotore in prtljago, spustili zastavo in pogasili ognjišče. Za nami so ostali lepi spomini, pred nami pa nove nore taborniške dogodivščine, ki se jih vsi že zelo veselimo. Ali kot pravimo RBK-jevci: "Ko je kosilo, je ura ena!"

Foto: Andrej Zidanšek - Zidi

Taborniški družinski dan

V soboto, 8. oktobra, smo se taborniki Rodu Lilijski grič Pesje in starši zbrali ob 11. uri na našem tabornem prostoru, kjer se je odvijal že 10. taborniški družinski dan, ki se je letos ovil v tematiko Ledene dobe. Kot se za vsako taborniško akcijo spodobi, smo najprej naredili zbor in zapeli taborniško himno. Po zboru

pa so prve ekipe že odšle na orientiring, ki jih je sedaj popeljal po drugačni, malo bolj zahtevni progi kot dosedanja leta. Tudi naloge na kontrolnih točkah so bile drugačne, kot so jih bile družine vajene, saj so se lahko letos med seboj pomerili tudi v streljanju z zračno puško. Otrokom je bila najbolj zanimiva in najbolj smešna kontrolna točka z izzivom s penicami, kjer je moral član ekipe v usta spraviti čim več penic, medtem pa je moral ponavljati frazo "ledena doba".

Rekord je postavil fant iz 5. razreda s 7 penicami! Staršem pa je bil zelo všeč ples na glasbo iz filma, ki so se ga morali naučiti na progi. Ko so se po dobri uri hoje družine vrnile na cilj, jih je že čakalo kosilo, topel čaj in nekaj sladkega za otroke. Med kosilom so se preračunavale minute in opravljene naloge v točke, kajti sledil je še zaključni zbor in razglasitev rezultatov. Prehodni pokal je ponovno šel v roke lanskoletnih zmagovalcev. Oče iz zmagovalne družine se je nato pošalil: "Zaman smo pobrisali prah s pokala!"

Foto: Rok Srša

Izlet na Bled

Prvo oktobrsko soboto smo se ajdovski taborniki iz Rodu Mladi bori odpravili na prvi letošnji izlet. Že navsezgodaj smo se zbrali na železniški postaji v Novi Gorici ter se udobno namestili na vlak. Vožnja proti Bledu je bila zelo zanimiva, saj se večina od nas z vlakom ne pelje prav pogosto. Po prihodu na Bled so si naši najmlajši, medvedki in čebelice, ogledali blejski grad ter spoznali srednjeveško življenje. GG-ji pa so občudovali neokrnjeno naravo blejskega Vintgarja in soteske reke Radovne. Skupaj smo se spet zbrali po ogledih, ko je bil čas za malico in počitek ob blejskem jezeru. Dolgo nismo mirovali, saj se je vsak vod kmalu odpravil raziskovat okolico jezera po svoje. Šteli smo račke in labode, se igrali taborniške igrice, jedli sladoled in kremšnite, se sprehajali, posneli selfi s predsednikom Pahorjem ... Po celem dnevu dogodivščin smo

utrjeni sedli na vlak ter se odpeljali v Novo Gorico, kjer so nas pričakali starši.

EK

Foto: RMB Ajdovščina

Korak na korak - pohod

Vpisali so se stari in novi člani, vsak je že spoznal svojega vodnika, ure sestankov so določene. Tako je prišel čas tudi za prvo akcijo Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica. Triinštirideset Ruševcev

vseh starosti, vključno z murnom in grčo za vzorec, se je odpravilo na Kozlek. Kakor se za prave tabornike spodobi, nam jutranji hlad ni prišel do živenga, ko smo se v soboto, 22. oktobra, gozdovniki in gozdnice ter starejši zbrali pred taborniškim domom ob 8.00 in se napotili proti Kozleku. Da pot ne bi bila prelahka, smo jo pred vzponom na naš končni cilj mahnilo še na Sv. Ahaca.

Na zadnjih ovinkih proti vrhu smo se srečali še z MČ-ji, ki so svojo pot začeli malce kasneje ob glavni cesti pod Kozlekom. Zadovoljni, da smo končno na cilju, smo si z malico nabrali nove energije in počivali, nekateri pa počitka niso potrebovali in so raje tekali ter se zabavali okoli koč. Ko smo naš izlet ovekovečili s fotografiranjem na samem vrhu, smo si počasi oprtali nahrbtnike ter se odpravili v dolino. Skupaj smo hodili do jase pod Kozlekom, kjer so MČ-ji v igri pričakali starše, starejši pa smo izlet zaključili pred taborniškim domom. Ne vem, kako je bilo z ostalimi, a zase lahko rečem, da sta mi prihod domov in počitek pred toplo pečjo prijala kot že dolgo ne!

Iva Š. Slosar

Foto: Marko Vidmar

Jesenska MČ dogodivščina

22. oktobra so nas v megleno jutro prebudili sončni žarki in taborniki Rodu Jezerski zmaj Velenje smo se odpravili novi dogodivščini naproti. 20 MČ-jev iz Čete Pojoče travice iz Šentilja se je podalo v bližnji gozd in si popestrilo sobotno dopoldne. S pozdravom soncu in jutranjo telovadbo smo se kar hitro ogreli za nabiranje materiala za postavljanje ognjev. Pri žaganju lesa so nam pomagali naši najstarejši GG-ji iz 9. razreda, ki so s predavanjem o varni uporabi orodja in s pomočjo pri zahtevnejših opravilih poskrbeli za večjo varnost. Ko smo uredili svoja ognjišča in postavili piramide, smo uspešno zaneli tudi ogenj. Najprej smo si pogreli roke, nato pa poskrbeli, da je na ognju tlelo nekaj žerjavice. Otroci so v kotličkih skuhalo slasten taborniški puding, ki smo ga na koncu snedli, vse do zadnje žlice. Na palicah, ki so bile dvignjene nad žerjavico, pa seveda nista smela manjkati tvist in močno zapečen kruh. GG-ji so nam pokazali, kako se nad odprtim ognjiščem skuha odličen taborniški golaž, ki smo ga imeli možnost vsi poskusiti. Jesensko dopoldne je še prehitro minilo in nekoliko blatni ter s polnimi želodčki smo odšli domov.

Barbara Skutnik

Foto: Urša Pirš

Jamboree na radijskih valovih

Družbena omrežja postajajo vedno večji del vsakdanjega življenja modernega človeka. Obdajajo nas na vsakem koraku in se jim skoraj ne moremo izogniti. Taborniki pa podobno tehnologijo uporabljamo tudi na mednarodni akciji Jamboree on the Air/Internet (JOTA/JOTI). Komunikacija poteka preko radijskih valov, ki predstavljajo izziv, s katerim se ne srečujemo v vsakdanjem življenju, in preko internetnega omrežja, ki nam je veliko bolj znano. V zadnjem času opažamo, da je pri mladih tak način komuniciranja vse pogostejši, kar povzroči težavo komuniciranja z osebnim stikom. Vendar akcija JOTA/JOTI podpira komuniciranje z ljudmi, s katerimi se ne moremo videti vsak dan, saj prihajajo iz različnih koncev sveta.

Letos smo taborniki Rodu Veseli veter iz Murske Sobote sodelovali že drugič. Zbrali smo se na radioamaterski postaji na Vaneči. S pomočjo radioamaterja, ki nas je vodil skozi navezovanje stikov preko radijskih valov, smo vzpostavili kontakte z več državami (Velika Britanija, Nizozemska, Švedska, Danska, Norveška, Indonezija ...). Začetna sramežljivost se je hitro prelevila v veliko navdušenje, ko smo z nekaterimi ljudmi vzpostavili stik tudi s pomočjo video kamere. Akcija je zelo lahko izvedljiva in predlagamo, da jo v prihodnje organizirate tudi ostali slovenski rodovi!

Urša Pirš

Foto: Eva Kozman

LISJAKI IZDELUJEJO PTIČJE HIŠICE

RIŠE: ŠEKI
PIŠE: TOMZI

NO, POGLEJMO, KAKO SO VAM USPELE
PTIČJE HIŠICE, KI STE JIH DOMA
IZDELOVALI TA TEDEN!

SVOJO HIŠICO SEM
POBARVALA NA ZELENO,
DA SE ČIM BOLJ ZLIJE
Z DREVESI.

UPAM, DA JO BODO PTICE
VSEENO NAŠLE.

JAZ SEM PREDVSEM
UGOTOVIL, DA MI ROČNA
DELA NE GREJO PREVEČ
OD ROK.

JO BOMO SKUPAJ POPRAVILI,
PREDEN SE KAK PTIČ
POŠKODUJE ALI PRILEPI NANJO.

JAZ SEM SE PRI IZDELAVI
RAVNALA PO PRINCIPU
MINIMALIZMA, MANJ
JE VEČ.

MENI JE ZELO VŠEČI!

JAZ SEM SVOJO HIŠICO OBESIL
BLIŽJE DOMU, KER JE NISEM
MOGEL SPRAVITI DO SEM.

RES, ZAKAJ PA TO?

AHA, VIDIM,
ZAKAJ!

JA, MOGOČE
ME JE MALO
ZANESLO ...

TO VEČ NI PTIČJA HIŠICA, AMPAK
KAR PTIČJA GRAŠČINA!

Grozljivi gost

Umberto Galimberti

Besedilo in fotografija: Martin Justin

"Ljudje niso nikoli živeli v svetu, temveč vedno in samo v opisu sveta, ki so ga vsak ob svojem času dali mit, religija, filozofija ali znanost."

Ta opis je določal odnose med stvarmi in dejanji, opredelil dobro in slabo. Naj bo to Platonovo ciklično bivanje duše v iskanju resnice in dobrega ali krščansko potovanje k odrešitvi, filozofski in religiozni opisi sveta so ljudem pomagali usmerjati življenje, jim dali nekakšen smisel in cilj. Kar pa smo, vsaj na zahodu, presegli. Danes živimo v tako imenovanem odčaranem svetu, odnosi v njem pa so relativni - nič več dobri ali slabi. V svetu, katerega opis nam ne nudi več jasnega smisla.

Kar seveda sploh ni slabo, tako smo se znebili večine starih avtoritet in okostenelih pogledov, a problem, ki ga v svojem eseju *Grozljivi gost*: nihilizem med

mladimi izpostavlja Umberto Galimberti, je, da nismo poiskali novih. Odčaranega sveta nismo ponovno, bolje začarali in iz praznine, ki je s tem nastala, se je dvignil nihilizem. Gre za zavračanje vsakršnih vrednot in smisla, ki, kot pravi Galimberti, "vdira v čustva mladih, bega njihove misli, jim briše upe in obzorja, slabi dušo, načenja emocije in tem emocijam jemlje moč." Italijanski avtor v svojem eseju tako predstavi nov pogled na stiske mladih, za katere vzrokov ne išče več v posameznih in običajnih eksistencialnih krizah, temveč v kulturni krizi nesmisla, ki ji poveljuje prav nihilizem.

Skozi esej poskuša definirati težave mladih - od nezanimanja, brezvoljnosti, do čustvene nepismenosti - skozi katere se odraža prav to pomanjkanje trdnega sistema vrednot in iz tega izhajajočega smisla. Izpostavi predvsem dojemanje užitka ali udobja kot edinega vodila pri delovanju, ki izhaja iz odsotnosti daljnosežnejših ciljev, vodi pa v skoraj pregovorno nezainteresiranost mladih za kar koli drugega kot zabavo. Potrebno je poudariti, da pri tem ne obtožuje mladih, njih dojema kot žrtve. Obtožuje družbo, predvsem družino in šolo, torej instituciji, ki naj bi skrbeli za normalen čustveni in miselni razvoj otroka in kasneje mladostnika, a za kateri se zdi, da samo bremenita. "Družine živijo v strahu, šola ne ve več, kaj bi, samo trg se zanima zanje, da jih popelje na pot zabave in potrošništva, tam pa to, kar se troši, niso toliko predmeti, temveč njihovo življenje samo, ki se ne projicira več v prihodnost." V tem kontekstu se zelo dobro pokaže poslanstvo taborništva, ki mladim ponuja alternativo, enega od možnih pobegov pred strašljivim gostom.

Priporočamo: Vsem PP+, ki verjamejo, da lahko tudi filozofija pomaga svetu.

I believe in love

Elvis Jackson

Zapisal: Gape

Foto: Pija Šarko

E
I wake up in the morning and my hands are shaking,
c#
so tired I can't feel a thing,
A
but my heart is thumping.
E
I take a look around, there's nothing I can see,
c#
I think I just can't find my, my identity.
E
I had my life, I've seen the light,
c# A
now I'm walking all alone, like a stranger in the
H
night.

Refren:

E
I'm still singing...
g# A H E
I believe in love and I do believe in love,
g# A H
I believe in love.

E
Loving is the answer, I wanna believe in love,
c#
everything else makes no sense to me at all.

E
Love is all around, love can live without, love is
something but
c# A H
I'm still walking all around with nobody by my
side.

Refren:

E
Still singing...
g# A H E
I believe in love and I do believe in love.
g# A H E
I believe in love.
g# A H E
I believe in love and I do believe in love.
g# A H E
I believe in love and I do believe in love.

A
Please tell me that you feel the same,
a
that loving is the only end,
E
I'm not alone, ooo.

A
Please tell me that you feel this way,
a
There's nothing else you have to say that
E c#
I'm not by my own.
a A
So I'm not alone,
H E
I'm not alone.

Refren:

g# A H E
I believe in love and I do believe in love.
g# A H E
I believe in love.
g# A H E
I believe in love and I do believe in love.
g# A H E
I believe in love.
g# A H E
I believe in love and I do believe in love...

3.–4. december	Zimsko nočno orientacijsko tekmovanje	orientacijsko tekmovanje
	Okolica Domžal	
	Rok prijau: 16. 11., nato do 24. 11.	Cena: 40 €/ekipo, nato 65 €
	Več na znot.rutka.net	Rod skalnih taborou Domžale

5. december	Dan prostovoljstva	praznik prostovoljcev
10.–11. december	Posvet Komisije za vzgojo in izobraževanje ter delo z odraslimi	taborniški posvet
17.–24. december	Lučka miru iz Betlehema	dobrodelna akcija
7. januar	Glás suobodne Jelovice	orientacijsko tekmovanje
27.–28. januar	ZOT	orientacijsko tekmovanje

1.–10. avgust 2017	Zlet za uzlet 2017	slovensko taborniško srečanje
	Okolica Velenjskega jezera	13–18 let
	Rok prijau: 31. 12. 2016 Vodniki in osebe imajo brezplačno udeležbo.	Cena: 170 €/osebo
	Več na www.zlet.taborniki.si	Zveza tabornikov Slovenije

Borut, a si za eno fotko? Foto: Arhiv RMB

Še malo bolj desno ... še malo ... Foto: Rok Srša

Zadnja plač

Ureja: Matic Pandel

Kje je moj šotor? Foto: Nuša Božič

Hej! Spustite me ven! Foto: Petra Jeloušek

V redu je, imam jih! Foto: Marko Vidmar

Denar dviguješ na bankomatih.

Bodi samostojen z NLB Paketom žepnina

Ob sklenitvi
prejmeš darilo.

Ko si star 15 +,
uporabljaš
mobilno banko
Klikin.

Mesečno žepnino
dobivaš s trajnim
nalogom.

Nakupe plačuješ s kartico
NLB Prvega računa.

Izberi svojo pot in uresniči svoje želje.

